

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felolós szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Magyar paraszttörvény.

Budapest, december 19.

(S.) Minden ízében magyar törvény az, amelynek erejénél fogva január elsején megkezdődik a működés és gazdasági munkások és cselédek biztosító pénztára. Magyar törvény nemcsak azért, mert semmiféle külföldi példát nem utánoz, hanem azért is, mert egész koncepciója a magyar néplelékekhez simul. Tiszta magyar népies törvény akar lenni. Az alap-gondolata is egészen népies, hogy ne mondjam, paraszti. Ez éppen a legnagyobb érdeme. Nagyon bölcs elme az, amely kifundálta ezt az ötletet, éppen azért bölcs, mert nem ágaskodott fel magas elmélet-paripára, hanem szépen, gyalogszerrel, biztos, erős lépéssel haladt azon a csapáson, amelyen a magyar mezei munkás nehéz sörán segíteni lehet. Ezen a józan, egyenes, becsületes uton, közelről figyelve a nép ügyét-baját, kikéhvélve a gondolkozását, átérezve az érzését, talált aztán az a jószemű magyar egy pompás ötletet, amelyet az egyszerű paraszti ész kínált neki. És elfogadta, holott nem approbálta semmiféle politikai és nemzetgazdasági tudomány, nem fordult meg sem az európai nemzetek törvényhozásának ítélőszéke előtt, sem semmiféle német tudós nem szólt eddig róla. Nagyon egyszerű ötlet. Az agrárszocialisták heti hatóságait vette mintául. Azokat a hatóságokat, amelyeket az agrárszocialisták az agitáció céljaira a pártkasszába fizetettek a néppel, ezentul egy másik kasszába fogja fizetni a mezei munkás. Az önkéntes adózásnak ez a módja népszerűvé lett már és teljesen ki van próbálva. Nagy összegeket nyelt el már a pártkassza a legszegényebb parasztnép filléreiből. Ezeket az összegeket akarja az új törvény elvonni az izgatástól, amely csak ígér a

népnek, de nem ad semmit, el akarja vonni olyan intézmény céljára, amely nemcsak ígér, de ad is, még pedig aránytalanul sokat: a heti husz meg tíz filléréért gondtalan, nyugodt öregséget, a rokkantság sivar insége helyett becsületes segítséget, bizonytalan alalmazna helyett biztos nyugdíjat.

Mindezt, az igaz, csak úgy nyújthatja az új gazdasági munkáspénztár, ha nemcsak az állam akarja, hanem akarják először maguk a munkások, azután a munkaadó uraságaik is. Nagyon fontos az első feltétel is. De éppen olyan fontos a második, mert a pénztár fenntartásának terhében osztoznak a munkaadók, sőt a nagyobbik felét kell nekik elvállalniuk. Az első feltétel, úgy hisszük, teljesedni fog. Ezért mondtuk mi, hogy bölcsen csinálták meg ezt a törvényt paraszttörvénynek. A magyar paraszttörvény, nyílt eszű, de nagyon konzervatív. Ha azt akarjuk, hogy jó szívvel fogadjon valamit, akkor igyekezzünk alkalmazkodni valamihez, amit már megszokott, amit már bevett a természet. Azok a heti járulékok meggyökeresedtek már az ő rendes szokásai között. A szájától vonja meg a falatot, de a maga hatóságával hétről-hétre fölkeresi a „bizalmi férfit.” Az lesz most már csak a mesterség, hogy ezt a hatást máshová adja ezentul. Ez nagy feladata mindenestre a törvény végrehajtásának, de sokkal könnyebb, mint hogyha valami merőben új, idegen mintára szabott regulához akarnak szoktatni a mi népünket. És még könnyebb lesz, ha a másik feltétel, a munkaadók hozzájárulása fogja megadni a serkentő példát.

A magyar gazdaosztályt nem ismerjük szűkkeblűnek, kicsinyesnek. Legkevésbé lehet az most, mikor nemcsak a munkásainak, hanem saját magának az érdekeiről is szó van. A munkás megelégedése: a gazda nyu-

godalma. Ezt a nyugodalmat akarja biztosítani az az intézmény, amely a munkást a végső nyomorúság ellen biztosítja. Mihelyt sikerült elüznük a munkás lelkéből az ő bizonytalan egzisztenciájának sötét keserűségét, akkor elvettük az agrárszocializmus okai közül a legveszedelmesebbet, elkergettük az izgatatók közül a legszajásabbat.

De nemcsak az érdekeit tartjuk mi a gazdaközönség szeme elé, hanem a lelkiismeretét is. A magyar gavallér lelkiismeretére appellálunk, mikor arra kérjük Magyarországot minden földbirtokosát, hogy irassa be munkásait a biztosító pénztárba. A példát megadta rá az ország első földbirtokosa: az állam. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter ma elrendelte, hogy az összes kincstári birtokok minden munkását — szám szerint vagy kétezeret — biztosítsák be a pénztárnál, még pedig egészen az illető kincstári uradalom költségén.

Ezt a példát egészen így nem követheti minden magyar gazda. De kövesse mindenki a maga tehetsége szerint. Aki teheti, vegye le munkásainak a válláról még annak a csekély heti befizetésnek a terhét is; aki ennyit nem tehet, vállalja el legalább a maga terhérszét és buzdítsa a munkásait a belépésre.

Mi reméljük is, hogy így lesz. Többfelől szemére vetik a törvénynek, hogy nem tette a biztosítást, porosz mintára, kötelezővé. Ez szerintünk egyik érdeme pedig. Kár lett volna azt a törvényt utánozni, amely nem igen vált be a gyakorlatban. De mi azt hisszük, hogy ez a mi új törvényünk így is kötelező lesz. A magyar gazda lelkiismeretére, nemes gavallérságára számított vele a törvényhozó. És erős a hitünk, hogy nem hiába. A magyar gazda tudni fogja, hogy a noblesse is kötelez.

TÁRCA.

Az angol foglyok Pretóriában.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: báró Bornemisza Kálmán.

A háboru elején épp úgy, mint 1870-ben a franciák, nagy hangon hirdették az *une promenade à Berlin*, — úgy tullebülték magukat a „Tommi-Atkins”-ok is, amikor az egész hadjáratot csak *walk over to Pretoria*-nak tartották, ahová legalább két hét alatt meg fognak érkezni. Csak egy kis sportnak gondolták ezt a háborút.

Ezt a kis sportot azonban igen drágán fizette meg a brit náción, mivel Chamberlain, a fővadászmester sem a költségeket, sem a tengerenyi véraldozatot nem vette semmibe. Neki csak az volt fontos, hogy a vadat, — szegény boer nemzetet — mielőbb leterítse.

A *walk over to Pretoria* azonban kissé hosszúra nyúlt és csak egyeseknek jutott ki az a szerenese, hogy Pretóriát két hét alatt megláthassák, azok is csak mint — *hadifoglyok!*

Az első *rood baatjes* — veres frakkosok, ahogyan az előbbi háborúból az angol katonákat a boerok gunyolták — 1899 október [huszadikán a dundee-i, és huszonkettődikén a glencoe-i ütközetben — kerültek a boerok fogságába. Az előbbiek Symons tábornok csapatából, aki Dundee-nél maga is megsebesült, az utóbbiak Yule tábornokéból. A foglyok száma itt körülbelül kilencszáz volt, közöttük harminc tiszt. Ezeket a foglyokat Pretóriában a Race-course-i (versenyter) helyiségekben szállásolták el. Fogadtatásuk Transvaal fővárosában valósággal ünnep volt. Nagy közönség várta őket a vasuti pályaudvaron, s az uton is sorfalat állott a közönség, de egyetlen egy gunyoló hang sem hallatszott, sőt amikor

a tisztiek csapatja következett, sokan kalapjukat is megemelték. Az általános hangulat a boerok s kivált az asszonyok között kedvezett a foglyoknak, s őszintén sajnálták a szegény fiukat, akik bizonyára csak diadalra s nem vereségre, vagy éppen fogságra számítottak. A pályaudvaron mindentéle frissítőt, szivart, dohányt, pipát kaptak s aztán megindult a menet.

Mennyire különb ez a fogadtatás a barbár boerok részéről, szemben azzal a fogadtatással, amiben a civilizált angolok részesítették a boer foglyokat.

Fokvárosban az első boer foglyokat guny-nyal, szitokkal és az angol katonák mellett tüntetve fogadták. Az angol tiszteket az iskola épületében helyezték el, amely palotának is beillt.

A háboru során a foglyok egyre szaporodtak s a versenyterei helyiség csakhamar szűk lett. Ez a hely különben sem volt alkalmas a foglyok tartására. Decememberben, mikor már a foglyok száma több ezerre szaporodott, át is vitték őket Waterval-ba, ahol külön szállást építettek nekik.

Waterval Pretóriától északra fekszik, három órányira a Pietersburg vonal mentén. Itt egy hegyektől környezett völgyben, meglehetősen vad és izolált vidéken emelkedtek a galvanizált vaspléből készült házak, amelyeket szöges drót- és föld-falak zártak körül. A foglyoknak itt meglehetősen fák térségben és különösen nagy szabadságban volt részük, amihez még az is hozzájárult, hogy minden tekintetben kitünően voltak ellátva. Külön kórházuk is volt két orvossal. Megemlítésre érdemes, hogy az ezernyi fogoly csapatokra mindössze kétszáz boer ügyelt fel, akiknek esetleges támogatására két Maxim-ágyu szolgált. Mindazonáltal itt a felügyelet szigorubb volt, mint a Race-course-ban.

Midőn a foglyok eltávoztak Pretóriából, a versenyterén vereskereszt-kórházat emeltek, ahol angol sebesülteket és foglyokat helyeztek el.

Ez különben átmeneti állomása volt azoknak az angol foglyoknak is, akik bár egészségesen, de egyenesen a harcteréről érkeztek. A kórházbeli betegek és sebesültek száma állandóan kétszáz-háromszáz között ingadozott, — az átmeneti foglyok pedig kétszáz-hatszáz között. A tisztiek márciusig az iskolai épületben (Model-school) maradtak, s ekkor, miután számuk már a kétszázat is meghaladta s a helyiség is szűknek bizonyult, áthelyezték őket a Pretória északi részén fekvő Wonderboom-port (Wonderboom-vár) közelében a városon kívül, ahol nekik is építettek egy helyiséget, amely a legnagyobb kényelemmel volt berendezve.

Midőn a tisztiek a Model-schoolból távoztak, örök emlék maradt utánuk; tudniillik a legnagyobb terem falaira igen szép és nagybecsű földrajzi képeket rajzoltak, amelyek között említésre érdemes egy világmappa, amelyen az Angolország tulajdonát tevő részeket vörös szín jelzi. Erdekes volt egy harctéri térkép is, amely Oranje-Vrijstaat és Transvaalban a csapatok felállítását mutatta. Az angol góg kizárólag csak egy térképen nyilatkozott meg, ahol a két harcoló köztársaság már mint a nagy Anglia gyarmata szerepel. Az elmés szerző azonban, ami nagyon természetes, *elfelejtette* munkája alá írni a nevét, s ennek a *feledékenységnek* kétségkívül sokat köszönhet.

Hogy egy a tisztiek mint közlegények között fordultak elő szökési kísérletek, az természetes. Némelyeknek sikerült is kerekelt oldaniok, ami annak tulajdonítható, hogy a fentemlített helyiségek, ahol eleinte elhelyezték őket, nem igen feleltek meg a célnak, továbbá, mert az őrizet sem volt elég szigorú. Így például azt is megengedték a foglyoknak, hogy a városban levő angol alattvalókkal érintkezzenek; csoda-e tehát, ha ezek a szökési kísérletek előmozdították? Az új helyiségben a szökések persze megfűsültek. Néhány foglyoknak ugyan sikerült megszöknie, de majdnem mindegyik rajta vesztett. Egy angol tiszt,

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amely a folyó ügyeket intézte el.

Politikai újév. Sok évnek szép szokásához híven a szabadelvű párt a most közelgő újév napján is fölkeresi szerencsekívánataival a kormány-elnököt, a képviselőház elnökét és a szabadelvű párt elnökét. Ugy halljuk, hogy Széll Kálmán Falk Miksa, Perczel Dezso házelnököt Pulszky Ágost, báró Podmaniczky Frigyeset, a szabadelvű párt érdeműs elnökét Korniss Ferencet fogja üdvözölni a párt nevében.

Mi újságírók. Egyik lapársunk ma visszatér Lukács Gyulának a fumei kérdéssel, mondván minapi beszédére s a többek közt azt állítja, hogy Lukács nemrégiben Széll Kálmán megbízásából s államköltségen járt Fiumében. Ebből csak annyi igaz, hogy Lukács Gyula nemrég Fiumében járt, ahol sok ismerőse s barátja van s ahol sürűn szokott megfordulni. Hogy lentjártában tájékozódott a fumei kérdés felől, ez természetes. De hogy sem Széll Kálmán megbízásából, sem államköltségen nem járt el, annak mi határozott tudói vagyunk s kérjük tisztelt lapársunkat, sziveskedjék ezt nekünk elhinni. Hogy Lukács Gyula adott-e előzetes értesítést Széll Kálmánról arról a szándékáról, hogy a fumei kérdést a Házban szóvá akarja tenni, nem tudhatjuk. Ha tette, jól tette. Egy nehéz és kényes közjogi kérdésben ha képviselő interpellálni kívánja a kormányt, szabad is, illik is, sőt lojális kötelessége is erről előzetes tudomást adni a kormánynak. Angliában a parlamenti gyakorlat azt egyenesen szabálylá emelte, mert súlyt kell vetni arra, hogy a felelős kormányt meg ne rohanják olyan kérdésekkel, amelyek kényes természetűek lévén, a rájuk adandó válasz súlyos következményekkel járhat s ez okból alapos megfontolást követel. Mi nem vagyunk prókatorai Lukács Gyulának, amit épp a képviselőház hétfői ülése is megmutatott; de ennek a kijelentésével tartozunk az igazságnak.

Egy francia lap Széll Kálmánról. Párisból táviratozzák, hogy a *La Nouvelle Presse* hosszabb cikkben foglalkozik Széll Kálmán politikájával a miniszterelnök legutóbbi beszédei alkalmából.

Kiemeli, hogy az az államférfi, aki a különböző politikai pártok elmelegesedett viszonyának javítását tűzte ki céljául, a klerikális párttal szemben a legnagyobb szilárdsággal szállt harcba a szabadelvű eszmék védelmére, melyeknek megvalósítása biztosítani fogja Magyarországot jövő fejlődését. Azután ismertet a cikk Széll Kálmánról a Magyarország és Ausztria közti viszonyra vonatkozó tejegetéseit és végül ezt írja: A kabinet elnökének e beszédei nagy

horderejűek, mert hennük egy kiváló és igazán nemzeti államférfi szel'ome ragyog, aki mindig hű maradt a szabadelvűséghez és bizonyítékai egy nemes ambícióknak, mely a haza szolgálatának szentelte magát.

A mosonyi főispán lemondása. Pozsonyból táviratozzák a félhivatalos *Országgyűlési Értesítőnek*: A *Pálffy-Daun* Vilmos mosonyi főispán lemondási szándékáról szóló hírt hiteles helyről megerősítik. Pálffy-Daun a legközelebbi választások alatt valamelyik pozsony- vagy mosonyi megyéi területben szabadelvű de agrárprogrammal szándékozik föllépni.

Manőver. Vissza kell megint térnünk az iparfejlesztési akcióknak arra a mozzanatára, amelyre a minap ugyanitt foglalkoztunk. Manővernek mondtuk akkor azt a törekvést, amely az alig életbelépett iparpártolási törvényt máris módosítani akarja pusztán azért, hogy osztrák vállalkozó itt magyar földön a magyar állam támogatásával agyonüthessen régi magyar iparvállalatokat. Ma egyik lapársunk megismétli ezt a manővert. Beismeri, hogy a törvény határozottan tiltja a kékfestő gyárak állami támogatását, de ezt a tilalmat kártekonynak mondja, mert a már létező kékfestő gyárak számára monopoliomot teremt. A mi válaszuk erre a következő. Monopoliom nem most van, hanem támadna igenis akkor, ha a manőver sikerülne. Most megvannak a magyar gyárak ugy, alig; fizetnek adót, nem részesülnek vasuti fuvarkezdeményekben és nem élveznek szubvencióit. Ez normális állapot, nem pedig monopoliom. Am ha idejő egy osztrák vállalkozó, aki adómentességet is, tarifakezvényt is, szubvencióit is élvez, akkor az ilyen körülmények közt itt megtelepülő osztrák tőke igenis monopoliomra tesz szert a magyar gyárak ellenében, akik elvesztik vele szemben versenyzőképességüket. Hogy ez meg ne történhessék, azért mondta ki tavaly a törvényhozás, hogy bizonyos kategóriáit a gyárparnak — köztük a szóban forgót is — semmiféle állami kedvezésben részesíteni nem szabad. Két dolgot nem értünk. Hogyan inszINUÁLHATJA lapársunk ugyanannak a kereskedelmi miniszternek, aki tavaly a tilalmat javasolta, most azt a szándékot, hogy ezt a tilalmat ki akarja módosítani a törvényből? S továbbá, hogyan várható a parlamentől, hogy — saját magát dezavualva — most megvonja egy magyar iparigót a tavaly neki megadott védelmet? Mitféle elfogadhatóságot tudná akár a miniszter, akár a törvényhozás adni az ilyen módosításnak? Mert azt, hogy egy osztrák vállalkozó itt a magyar adófizetők pénzéből adott állami segítséggel akarván legyűrni a magyar gyárakat, elfogadható okul szerepeltetni nem lehet. S még kevésbé lehet a magyar törvényhozást mozgásba hozni csupán azért, hogy ilyen osztrák vállalkozók egy magyar iparág romlása árán itt gyorsan meggazdagodjanak. A törvényátlák nem kausukból valók, hanem érebből. Eltelmes vállalkozók kapzsúsága hiába számít tehát a magyar

amelyen hazájuk is fekszik, de hajón, heringmódra összezsufooltan Szt.-Ilona és Ceylon szigetére menni — ez a boer katonának a legkeservebb volt az egész háboruban, sőt egész életében!

Hisz soha még hajó földézetén nem voltak, soha a tengeren nem jártak! A legtöbb boer fogoly könnyezett, sirt és imádkozott, amikor hajóra szállott, mert meg volt győződve arról, hogy onnan soha sem tér vissza élve, — soha sem fogja viszontlátni a családi tűzhelyet, soha sem fogja többé keblére ölelni azokat, akiket az életénél is jobban szeretett: a gyermekeit, a feleségét... Ez volt a háboruban a legnagyobb kegyetlenség az angolok részéről. Nagy-Britannia ugyan a világ előit igazolta magát, hogy nem nélkülözhet annyi katonát, amennyi a foglyok őrzésére szükséges, de humbeg ez az egész mentegőzés, hisz a kis boer nemzet hat ezer angol foglyot, katonáik nélkülözése mellett, hónapokig meg tudott őrizni. Az angol foglyok legnagyobb része örült, hogy fogságba került, mert nem kell nekik többet nélkülözni s ezer haldós veszedelemmel dacolni s akárhányan voltak köztük, akik leplezetlenül kijelentették, hogy ha alkalmat adnának is nekik a szökésre, bizony nem szöknének el. A fogságban új felszerelést kaptak; adtak nekik meleg pokrócokat (plankot) meleg alsó- és felsőruhákat s elkopott bakancsok helyett új cipőket; élelmiszerekben sem volt semmi hiba; hatan, nyolcan egy asztaltársaságot tettek, együtt főztek és az ételmi cikkeket mind természetben kapták. Naponta egy kilogramm húst, aztán lisztet, kenyeret, krumpit, rizskását, teát, kávé, cukrot, zsirt, vaját és még más egyebet, de ki tudná mindezt elsorolni. Még plumpudingot is készíthettek maguknak.

Hetenkint osztottak ki köztük dohányt és gyujtót szintén bőséges adagokban, és így bizony mi tures-tagadás, jobban éltek ők, mint őrségem emberei. Ezek bizony gyenge kosztban voltak és a hűvös éjszakákon ugyancsak dideregtek sátraikban, vagy az őrhelyeken; a hideg szél keresztül-

törvények rugalmasságára. S mert az a törvény a hazai iparnak nem elliprásdórol, hanem fejlesztéséről szól, tehát kárbaveszett fáradság a revizió eszméjét feszegetni. A Széll-kabinet, amelynek uralkodó vonása a törvénytisztel, nem bírható rá ilyen manőverekre.

KÜLFÖLD.

A spanyol kormány veresége. Tegnap *örzékeny vereséget* szenvedett a spanyol kormány. Benyújtott egy törvényjavaslatot, amelyvel meg akarta szaporítani a spanyol tengeri haderőt. Ezt a javaslatot megjutatta a képviselőház és 117 szavazattal 106 ellenében elfogadott egy indítványt, amely ez ellen a törvényjavaslat ellen irányul. Maga a javaslat előadója, a tengerészeti bizottság elnöke, *Silvela*, visszavonta jelentését, a kormány pedig a legnagyobb zavarba került. Ma ül össze a minisztertanács, hogy tanácskozzék a teendőkről.

Ugyanezen az ülésen szóba került az asturiai hercegnő házassága. *Azcarrate* republikánus képviselő a hercegnő házasságára vonatkozó izenet-höz indítványt nyújtott be, amely szerint ez a házasságkötés csak az esetben egyeztethető össze a közvélemény kívánságával, ha a hercegnő lemond a trónra való jogairól. *Silvela Sagastának*, aki a hercegnő házasságát kritizálja, azt válaszolta, hogy mint volt miniszterelnök *felelősséget vállal* az asturiai hercegnő házasságkötéséért és meg van róla győződve, hogy Spanyolország helyeselni fogja ezt a házasságot.

Angolok és boerok.

Budapest, december 19.

Néha egy nap alatt egy esztendőre való fordul a világhistoria. Ki hitte volna, hogy a tönkrevet boerok új harci erőre élnek és a legesufosabb zavarba ejtik a hatalmas Angliát? Ime, a londoni St.-Paul-templomban összeszedték az aranyos paramentumokat, a háladó istentisztelet ékköves szerszámaikat, híres prédikátor tanult nagy-szerű szónoklatot egy háladó ceremóniához, piros bársonnyal vontak be egy remekművű széklet, amin Lord Robertsnek, a boerok diadalmas lebunkozójának kellett volna helyet foglalnia, hogy a nagy angol győzelemért ő is és a templomot betöltő többi fenséges és kegyelmen méltóság megköszönje az Uristennek azt a fényes győzelmet, amelyet Anglia egy szabad és derék nép leigázásával aratott.

De az uristennek is megvannak a maga cirkulusai, amelyek gyakorta ősmertelenek ugy a hatalmas *Chamberlain*, mint a nagy angol nemzet előtt. Az Uristen igazságot osztó keze ismét csodát mivelt: egy nappal előbb esufosan megverték a boerok az angolokat, másnap pedig

járta vékony köntösüket, mert meleg ruhájuk nem igen volt, s nem a legjobban eshetett nekik látni a foglyokat, akik meleg pokrócokkal betakarva zárt helyiségekben töltötték az éjt, hol még éjjelkor is barátságosan pattogott a tűz.

Szórazokasúra is elég gondot fordítottak, mert amit csak lehetett, megengedtek nekik. Rendelkeztek egy nagy tér fölött, ahol főt-ball-match-jeiket játszhatták; volt külön terük a kriket-játékra, ezenkívül versenytűsokat rendeztek s egyéb sportokban is gyakorolták magukat, más szóval, a fogház kerítésén belül senki nem akadályozta őket mulatságaikban.

Persze e mellett a fegyelmet is fenn kellett köztük tartani; reggel hat és délután öt órák gyülekezést, s este kilenc órák takarodót tvtattam, amely után lakásaik bezárultak, a villamos világitás kialudt és esendnek kellett lenni. Azonban akárhányszor engedélyt kértek, hogy *smoking-koncertet* tarthassanak, amit mindig megengedtem. A *smoking-koncert* abból állt, hogy vacsora után hét órák összegyűltek és egy darabig eldiskurálgattak, elszivarogtattak, azután pedig valóságos kis hangversenyt rögtönöztek. A szereplők előálltak s ki kuplét, amelynek refrénjét az egész társaság énekelte, ki hazafias vagy egyéb tárgyú költeményt adott elő. Egy skót ember elénekelte szomorú havasi nóátit, egy nagy patriótá valami hazafias jelkesítő dalt énekelte, de leginkább sikamlós, kértelművű kuplettek kerültek színre; különösen ezeknek volt sok hívük s ilyenkor mindig nagy volt a hahota. A jövedv olyan általános volt közöttük, hogy bizony némelykoi magam is közéjük mentem, ami végtelenül jól esett nekik. Az engedély mindig tizenegy óráig tartott, s akkor ők felhívták nélküli, maguktól esendben és rendben visszavonultak celláikba. Viseletükkel egész időn át nagyon meg voltam elégedve, s csak nagy ritkán kellett mulatságaikba tekintélyemmel beavatkoznom, kivéve a Pretória bevételét előtt való napokat, amikor fellépéseme ugyancsak szükség volt. De erről más helyen szölok. Természetesen voltak köztük

Lord Churchill, vagy Lord Stanley eredeti módon szoktók meg.

Nagy pénzzel megvesztegetvén őreit, a városban lévő angolok segítségével elhelyezkedett egy vasuti szenes kocsiiban s Komati-Port-nál szerencsésen portugál földre ért.

Hosszu betegségből lassan felépülve a Race-course-ban lévő foglyok parancsnoka lettem. Ebben az állásomban felelős voltam egy három tagból álló bizottságnak (Commissie ter bewaking der Krygsgevangenenen te Pretoria) és sürgős esetekben egyenesen az állam elnökéhez is fordulhattam.

A versenytér Pretóriától nyugatra, félóra-járásra fekszik. Negyed órányira volt a pietersburg-i vasuti állomás, ahonnan Watervalba expedáltam az áthelyezendő foglyokat. Oda foglyok nem igen mentek szívesen, mert ott szigorubb volt a felügyelet, kevesebb volt a kényelem, mint a Race-course-ban, sőt az élelmzés sem volt olyan bőséges. Akárhányszor megesett, mikor egy-egy újabb transzportot küldtettem Watervalba, hogy reggel a névsor felolvasásakor hiányzott néhány az elküldendő köztül. Idő a hiányzó keresésére persze nem lévén, kénytelen voltam nélkülök utnak indítani a csapatot. A vonat elindulása után rendszerint nagy későre kerültek elő ezek az emberek és ártatlan arcot vágva azt erősítették, hogy nem hallották a gyülekezést. Csakhogy ezek szörnyen csalatkoztak abban, hogy pár hetet még Pretóriában tölthetnek, mert a bujósdirak három napi áristom és külön fedezettel való utazás lett a vége.

A foglyoknak Pretóriában igazán nagyon jó dolguk volt; — ha meggondolom a szegény boer foglyok sorsát, bizony-bizony megesik rajtuk a szívem. A boer, aki szülőföldjét sohasem hagyja oda, egész életét családi körében tölti és felesége, gyermekei és hazája az egyetlen boldogsága, fogságba esvén, egyszerre meg kell válnia e három legdrágábbtól! De tán még ebben is megnyugodtak volna a boer foglyok, ha Fokvárosban legalább azon a földrészen járhattak volna,

betörték angol területre, a Fokföldre s most remegő igazgatóság futja át London és hirtelen le kellett futni a nagy diadalmi Te Deumot.

A Lord Roberts hazakerzése alkalmából megrendelt és előkészített *hálaadó istentisztelet emarad.* Nines miért halát adni Londonban: mert az Ur-isten igazságot osztott.

Valami kárpótlást próbált adni Viktória királynő a reputációjában megsemmisült hadseregének. Elrendelte egy hadparancs közzétételét, amelyben a yeomanry-önkénteseknek és a gyarmati csapatoknak délafrikai szolgálataikért köszönetet mond s annak a reménynek ad kifejezést, hogy az a legénység, amely még a harctéren van, tovább is támogatni fogja működésében a rendes hadsereget.

Hogy az angolok milyen barbár eszközök-höz nyulnak Dél-Afrikában, megvilágítja Hamilton tábornoknak a ventersburgi kerületben (Oránzsban) kifüggesztett következő plakátja:

Ventersburg város nagy részét fölperzselttem és minden élmi szertől megfosztottam. A környék összes farmjait leromboltattam és elpusztítottam. Büntetés ez azért az ismételt támadásért, melyet a szomszéd vasut ellen boer csoportok elkövettek. A boeroknak a városban hagyott asszonyai és gyermekei forduljanak a boerokhoz élelemért, ha éhen halni nem akarnak, mert a vasuton többé nem szabad a városba élelmiszert szállítani.

Bruce Hamilton, vezérőrnagy.

London, december 19.

A Daily Mail fokföldi távirata jelenti, hogy a boerok betörése a Fokföldre nagy igazgatóságot keltett. A boerok az Oranje folyamon két ponton keltek át. Egy rész a Filepstown kerületbe nyomult, Kolesberg és Kimberley között, a másik rész valószínűleg Hertrog vezetése alatt Cradoc felé húzódott. Burghersdobbá érkezett magánlevelek szerint a boerok azzal fenyegetnek, hogy a várost szétrombolják. Macdonald tábornok a várostól 20 mérföldnyire nyugatra megtámadta a boerokat, kiknek egyetlen ágyujuk sincsen.

London, december 19.

A Times azt mondja: Nyilvánvaló, hogy Kitchener műveletei még nincsenek befejezve. A boerok összpontosítása, mely Clemens tábornok legyőzését eredményezte, lehetetlen lett volna, ha mi úgy viselkedünk volna háborút, mint más civilizált államokban szokásban van.

London, december 19.

Botha Nelspruitban a németalföldi vasut mentén koncentrálja seregét.

Brüsszel, december 19.

Az itteni boer bizottság kérvényt intézett a belga parlamenthez, melyben Belgiumnak a boerok

is elégedetlenek és hetyke legények, de azokat pajtásaik sem igen kedvelték, mert mindnyájan megszenvendtek miattuk.

Hetenként egyszer, szombaton, egy angol pap látogatta meg a foglyokat és istentiszteletet tartott nekik. Azonkívül mindennap fogadhattak látogatókat, csak ezeknek előbb engedélyt kellett kérniük a három tagú bizottságtól és csak ez engedély elmutatása mellett teheték meg látogatásukat, de beszélgetésüket akkor is ellenőrizték.

A városbeli angol családok minden héten kétszer mindenféle üdítő és frissítő italokat, továbbá képes újságokat küldtek a foglyoknak, különösen a betegeknek, de ezekben nem volt szó a politikáról.

A harctér foglyaival együtt a Race-cousei örség civil foglyokra is vigyázott, többnyire transvaali angolok, akiknek megengedték, hogy a háború alatt az országban maradhassanak.

De volt a civil foglyok között néhány transvaali és oranje-vrijstaati polgár is, akiket az angolok megvesztegettek. Ezeket maguk az angolok is lenézték.

Sohasem mehettek el közöttük a nélkül, hogy ostrom alá ne vették volna.

— Commandant, Commandant as je blyeft op een woordje! (Parancsnok ur, parancsnok ur, kérem csak egy szóra!)

Persze az a szó egész litánia volt, hogy öt ügy segítse az isten, amilyen tökéletesen ártatlan, amilyen jó hazafi és így tovább.

Mindig elhalmoztak kérvényekkel, amelyeket felülvizsgálás végett a háromtagú bizottsághoz küldöttek. Ezek a kérvényezők, valami száznegyvenen, a katonai foglyoktól elkülönítve őriztettek. Ők voltak a legkellemetlenebb vendégeim.

A felsoroltakon kívül néhány elfogott hírlapíró és haditudósító is megzisztelte vendéglátó házat, ezeket azonban okmányaik megvizsgálása után többnyire szabadon bocsájtották. De nem volt ilyen szerencsés lord Rosslyn, egy igen érdekes angol arisztokrata, aki állítólag maga is mint újságíró került fogságba.

érdekében való közbenjárását kéri. Dr. Leyds köréből érkezett hírek szerint Krüger Nizzába megy, ahol a círáral, ki szintén odautazik, találkozni fog.

Róma, december 19.

A pápa tegnap szívélyes hangú levél kíséretében remek kivitelű ajándékot küldött Krügernek. Az ajándék egy hatalmas mozaik kép, mely a Szent Péter-templom atriumát ábrázolja.

A pápa az ajándékhoz mellékelte levélben följajánlotta Krügernek közbenjárását a hatalmaknál. A pápa azért határozta el magát erre a lépésre, mert úgy a Vatikán, mint a dél-afrikai köztársaságokat is kirekesztették a hágai konferenciából. Krüger még nem nyilatkozott a pápa ajánlatáról, hanem azt mondta, hogy előbb gondolkozni fog felette.

London, december 19.

Az Evening Standard jelenti: Ide az a hír érkezett, hogy Knox tábornok, tekintettel arra a helyzetre, amelyet a boeroknak a Fokgyarmatra való betörése teremtett, De Wet üldözését kénytelen volt abbahagyni. Miként híre jár, a boerok körülbelül 3000-en vannak. Egy jelentékeny számú csapat már elérte Philippstown. De Wet körülbelül 4500 emberrel visszavonult és jelenleg Ladybrandtól északkeletre áll. Vynburg megtámadását minden pillanatban várják.

Francia obstrukció.

Páris, december 19.

A képviselőház a vitának csütörtöki való elnapolásáról szóló indítványt 144 szavazattal 123 ellenében elvetette.

Bernard az amnesztianak a Panama-pörben elítélt személyekre való kiterjesztését követelte és erre vonatkozólag indítványt nyújtott be, amelyet a ház kézfölemeléssel elvetett. Bernard erre névszerint való szavazást kért indítványa fölött.

A ház névszerint való szavazás útján is elvetette az indítványt 537 szavazattal 3 ellenében. (Kiáltások: Elnapolni!)

A baloldal erre az ülésnek negyedórára való felfüggesztését követeli. Azt az indítványt, hogy rendkívüli ülést tartsanak, 143 szavazattal 83 ellenében elvetik.

Rövid szünet után az ellenék folytatta az obstrukciót és több névszerint való szavazást követelt. Végül névszerint való szavazás útján 149 szavazattal 86 ellenében elfogadták azt az indítványt, hogy 11 óra 25 percek ut (harmadik) ülést tartsanak, mire az ülést 11 óra 20 percek berekesztették.

Az Harmadik ülésen a ház elfogadta az amnesztia-javaslat II. cikkének első szakaszát.

Jourde indítványt nyújt be, amely szerint olyan

kongreganista egyesületek, amelyek nem vetik alá magukat a törvényeknek, ne részesüljenek az amnesztianban.

Berry azt kívánja, hogy ezt az indítványt bizottsághoz utasítsák és erre névze névszerint való szavazást indítványoz.

A névszerint való szavazás a ház határozatképtelensége miatt eredménytelen maradt, amiért is a szavazás ismétlése az öt perc múlva tartandó legközelebbi ülésre tűzték ki.

A 12 óra 20 percek megnyílt negyedik ülésen 148 szavazattal 79 ellenében elvetették azt az indítványt, hogy Jourde indítványa a bizottsághoz utasítsák. A ház azután elfogadta Jourde indítványát azzal a módosítással, hogy csak nem autorizált kongreganista egyesületek legyenek kivéve az amnesztia alól. Azután a többi cikket is megszavazták némi módosítással. Az egész törvényjavaslat fölött kétszer szavaztak névszerint, de a Ház határozatképtelensége miatt mindkét esetben eredménytelenül. Erre elhatározták, hogy a néhány perc múlva tartandó ötödik ülésen újra fognak szavazni a törvényjavaslat fölött.

Az ötödik ülésen a ház 156 szavazattal kettő ellenében elfogadta az egész amnesztia-törvényt, amely a Dreyfus-ügygel összefüggő cselekményeken kívül egyesületi gyűléseken elkövetett súlyos bűncselekményekre, ugyancsak az 1897-ik és 1898-iki algiri kihágásokra is kiterjed.

Az ülés 2 óra 10 percekor ért véget.

Az ülés eme folytonos félbeszakítására a nacionalisták obstrukciója adott okot. A nacionalisták azzal akarták elnyújtani az amnesztia-törvény fölött való szavazást, hogy folyton a javaslatnak az állami törvényszék által elítéltekre való kiterjesztését követelték.

Páris, december 19.

Cuignet őrnagy ma újabb hadjáratot indít meg a nacionalista újságokban és azt igyekszik bebizonyítani, hogy a külügyminisztérium a Dreyfus-ügyben okmányokat hamisított. Arról a táviratról van szó, amelyet Panizzardi őrnagy 1894. november másodikán, a Dreyfus letartóztatását követő napon az olasz vezérkarnak Rómába küldött. Az elfogott távirat Henry őrnagy kezébe került, aki Dreyfus ellen való magyarázatot adott neki s így fordította le:

Minden elővigyázati intézkedést megtettem. A minisztériumnak dementsáji kell. Emisszáriusunkat értesítem.

A távirat azután a külügyminisztériumba került és itt a következő magyarázatot állapították meg.

Dreyfus letartóztatták. Sem nekünk, sem Németországnak nem volt vele összeköttetésünk. Dementsájanak, hogy a sajtó kommentárjának elejét vegyék.

Chanoin tábornok és Cuignet őrnagy Rennes-

Lord Rosslyn II. Károly angol király utóda, a sutherlandi hercegnő és Lady Warrwick testvére. 1890-ben, huszonegy éves korában, amikor titulusát kapta, átvette jószágait, amelyek akkor harmincezer font sterlinggel voltak terhelve. Ugyanabban az évben nősült meg; elvett egy híres angol szépséget: Lady Alice Vynert, akitől két gyermeke született; egy fia Lord Longborough és egy leány. Előkelő, fényes házat vittek s azonkívül a lóverseny, kártya és az uzorsókat nyolc év alatt jószágainak terheit száznegyvenezer font sterlinggel növelték, ami egyértelmű volt a tönkretűtéssel.

Rosslyn híres volt különben arról, hogy egy izben a monte-karli bankot is felrobantotta, de nyereségét egy billiard-partija alkalmával ellopott. Az angol kuplék is megörökítették a nemes lornak ezt a kalandját:

„This is the man, he brook the bank of Monte-Carlo!“ Később a „Scottish-Ly“ szerkesztője lett és a jelenlegi háborúban mint újságíró szerepelt.

Winston Churchill akart versenyre kelni s egyben el is érte őt, tudniillik: ő is, mint Churchill a boerok foglya lett.

A lord mindig abban reménykedett, hogy mint újságíró szabadon fogják bocsátani, de úgy látszik, hogy valami katonai megbízatása is lehetett, mert parancsot kaptam, hogy küldjem át a tisztii foglyok közé; aki pedig odakerült, az nem szabadul meg egyhamar. Miután Pretória már az angolok kezébe került, egyszer találkoztam vele a városban s ama néhány hétre visszaemlékezve, amit együtt töltöttünk, meghívott s pezsgővel is megrakták.

Többi foglyaikkal is sokat beszélgettem. A legtöbbem nem igen voltak meglegedve az angol hadvezérekkel: — főképpen az ausztráliai és kanadai önkéntesek haragudtak az angolokra. Mindenféle hazugságokkal csalták el őket hazájukból a boer barbárok kipusztítására, akik rosszabbak a fekete embernél s épp azért nem érdemelnek kíméletet.

Igérték nekik pénzt és jó ellátást, pedig már hónapok óta nem kaptak zsoldot és az élelmezés is botrányos volt. Áprilisban és májusban a napi adag nem volt egyéb föl angol biscuit-nél. Ez különben akárhányszor velünk is megesett, mert voltak napok, amikor még ennyi sem jutott, de egyébként nem lehetett panasz az élelmezésre s gyakran úgy éltünk, mint a hercegek.

Az tény, hogy amikor a foglyok a harctérről a Race-courseba érkeztek, szánalmas állapotban voltak és mint a kiéhezett farkasok estek neki az ételnek. Akárhány önkéntes szolgálati ideje, amire kötelezte magát, már rég lelett és a hadvezetés nem engedte őket haza, ami bizony rossz vért szült egyéb világrészek önkéntesei között is. De ami legjobban elkeserítette őket, az angol tiszték bánásmódja volt. A rengeteg sok áldozatot, akik a harctéren ontották véréüket, az angol katonák mind tábornokai és tisztjeik tehetetlenségének és tudatlanságának tudják be. Az angol tiszt nem tekint a katonát bajtársának, szóba sem áll vele s bánásmódja határozottan brutális. Gorombaság és szitkozódás a bére annak a katonának, aki életét a Greater Britannie eszméjéért kockára tette. Mikor a legénységet föl, vagy negyed adagra szorították, a tiszték akkor is lukulusi lakomát esztak sátraikban és durrogat a pezsgős palackok a kivitt diadalok örömeire, a mit legnagyobb részt azoknak a katonáknak köszönhetek, akik a jelen pillanatban közelebb vannak az éhhalálhoz, mint a jóllakáshoz — ha csak tisztjeik bánásmódjával nem laktak jól...

Bloemfontein bevétele után az angol hadsereg újszólván nem volt egyéb egy tökéletesen demoralizált társaságnál; azért is maradt Lord Roberts ott olyan hosszasan, hogy hadseregét reorganizálhassa s fegyelmet öntson bele — no és hogy bevárja az Angliából érkező újabb erőseket, mert belátta, hogy azzal a demoralizált csapatnal nem mozdulhat semerre sem és nem folytathatja előrenyomulását. Ezeket nekem maguk a foglyok beszéltek; s ez Dél-Afrikában különben is köztudomású volt. De feltűnt nekem

ben és a semmitözék előtt kénytelenek voltak beismerni, hogy a külügyminisztérium szövegezés helyes. *Paleologue* Rennesben azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a hadügyminisztérium szövegezése nem tévedés, hanem szándékos hamisítás, amire *Cuignet* azt jegyezte meg, hogy a fordítás helyes ugyan, de maga a távirat hamisítva van. Rennesben megmutatták az eredeti táviratot és a fordítás alapjául szolgáló táviratnak azzal való összehasonlításából kitűnt a szöveg valódisága. *Cuignet* úrnagyot még *Freyinet* becsótotta el állásából, mert a *Petit Journal*nak titkos iratokat szolgáltatott ki. De mivel semmi vagyona sincs, kérte, hogy újra alkalmazták s mert kérésével nem ért célt, most újabb akciót indít a kormány ellen. *Cuignet* volt az, aki a rennesi pörben *Schneider* osztrák-magyar katonai attaséét gyalázó szavakkal illette és hazugsággal vádolta.

A Budapesti Napló előfizetőinek ingyenes balesetbiztosítása.

A Budapesti Napló minden előfizetőjét ingyen biztosítja baleset ellen a Mannheimi Biztosító Társaságnál.

A Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviseletége a Budapesti Napló minden előfizetőjének halál esetére kétezer koronát, rokkantság esetére kétezer koronát, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget biztosítja a balesetbiztosításról szóló kötvényben.

A balesetbiztosításról szóló kötvényt a Budapesti Napló minden előfizetője megkapja, mihelyt beküldte az előfizetési díjat.

Az előfizetési díj lefizetését postai utalvánnyal, vagy nyugtával kell igazolni baleset esetén.

A baleset mérvének megfelelő összeget a letett díjtáblázat révén állapítja meg a Budapesti Napló kiadóhivatala.

A Budapesti Napló kiadóhivatala az előfizetők biztosítási igényét az előfizetés napján bejelent a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviseletésének.

A Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviseletésének két kártérítési összegéről, vagyis négyezer koronáról szóló kötvényét kapják azok az előfizetők, akik több példányára fizetnek elő a Budapesti Naplónak.

A Budapesti Napló előfizetőinek a Mann-

még valami más is. Az angol folyók: tisztek, közlegények, háboru-tudósítók, akárhányszor is beszéltem velük a háboru folyásáról, mindannyiszor a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak Joubert tábornok érdemeiről:

— „He was the only good boer general!“ (Ő volt az egyetlen jó boer tábornok.)

— Cronje, De Wet, Botha: those are nothing! (Azok nem érnek semmit!)

Hiába bizonyítottam én nekik, hogy a háboru elején Joubertnek győzelmei után tanúsított passzív magatartása volt oka a boerok későbbi vereségeinek, ők makacsul ragaszkodtak véleményükhöz:

— No, he was the best general. — (Nem ő volt a legjobb tábornok.)

Indítva érzem magamat, hogy itt elmondjak egyetmást arról, mit sutogtak a boerok Joubertől és halála okairól. Pretóriában igen sokszor jöttem össze öreg boerokkal és boer asszonyokkal, akik, kivált az idősebbek, lelkesült patrioták voltak. Ha a fiatalabb boer generáció is úgy tudott volna lelkesülni, mint ezek a vének — akkor másképp állna a dolog odalent Afrikában! Azt mindnyájan tudtuk, hogy Krüger elnök és a pretóriai haditanács igen sokszor idézte Pretóriába Joubertet és ezek a tanácskozássok néha igen hosszúra nyultak. De hogy miről folyt ott a szó, az a haditanács titka volt. Hetek múltán aztán ki-kiszivárgott valami a kulisszák mögül, hogy ott bizony furcsa dolgok voltak napirenden.

Az utolsó tanácskozássra március huszonegödikén Joubertet ismét Pretóriába hítták, ahová ő teljes egészségben meg is érkezett és huszonegödikén éjjel tizenegyedfél órakor megkondultak a harangok, mindenkinek tudtára adva, hogy Transvaal alelnöke és katonai főparancsnoka ninesen többé. Mindenkit meglepett ez a hirtelen haláleset. Las-

heimi Biztosító Társaság még azt a kedvezményt is juttatja, hogy a betörés és lopás, valamint más-nemű baleset-biztosításnál számukra öt százalékos engedményt ad a rendes díjtáblázatból.

HIREK.

Karácsony hetében.

Ném lehet
azon erényes, gazdag vagy szegény, egészséges, művelt hölgy, ki gyermekek karácsonyfája föl-díszítésénél nekem segédkezik. Ajánlatokat „Ázvegy“ címen kérek.
A mai lapokból.

(Egy Andrássy-úti villa első emeleti szalónjában. A kandallóban ég a tűz s egy csupas karácsonyfára veti fényét. A ház gazdája, harmincöt éves férfi, a szőlőyében ül s a kandalló tűzébe bámul. Az ajka halkán nyílik s egy fiatal, idegen nő lép a szobába.)

Az idegen nő: (Egy pillanatig észrevétlenül áll az ajtóban. Kalap és boa van rajta, félénken) Jó estét!

Az ur: (fölrádvá, eléje siet): Jó estét!

Az idegen nő: Bocsánat, uram, a mai lapokban...

Az ur: Igen. Egy hirdetés. Azért jött, nemde?

Az idegen nő: Azért. Azaz hogy bocsánson meg, csak segíteni jöttem. A dolog meghatott s úgy éreztem, hogy el kell jönnöm ide. Nem az ön kedvéért, uram, a gyermekek kedvéért...

Az ur: Köszönöm kisasszony... a gyermekek nevében.

Az idegen nő: Nem vagyok leány. Két kis leányom van, özvegy nő vagyok s az én magányom megértette velem az ön baját. Szolgáltatásra állok, uram.

Az ur: (közelebb lép hozzá): A kalapját asszonyom, a boát, a kabátját!

Az idegen nő: Köszönöm. (Az ur lassan lerakja a ruhákat egy székre.)

Az ur: Két kis fiam van. Tavaly halt meg az anyuk s megvallon, nines elég izlésem az ilyen dekoráló munkához. Nem is férfinak való — úgy gondolom. A mi durva, nehéz kezünk nem tud bánni a sok csesebecsével. Azt gondoltam, hogy az asszonykéz...

Az idegen nő: Puhább?

Az ur: Ügyesebb s jobban elismítja ezt a

san-lassan azután elterjedt az a hír, hogy Joubert nem természetes halállal halt meg.

Azt sutogták, s ez a hit csakhamar gyökeret vert a nép lelkében, hogy Joubert hirtelen halálának méreg volt az oka.

A haditanács olyan okmányokat mutatott fel neki, amelyek bebizonyították, hogy őt az angolok megvásárolták, nagy összeggel megvesztegették. Erre Joubert mérget ivott volna, mások szerint a haditanács tagjai mérgezték meg. De biztosat erről csak a haditanács tagjai tudnak, és az is bizonyos, hogy ezeket a dolgokat nyíltan beszéltek és soha hivatalosan nem efolta meg senki... Érdekes ez a dolog annyival is inkább, mert Joubert az előbbeni háborúkból imádott hőse volt a boeroknak, és most az árulás bélyegét sűtik rá.

Joubert nem igen szerette a külföldieket sem, holott ezek az önkéntes csapatok küzdöttek a legnagyobb önfeláldozással az angolok ellen. Bothának egyszer a natáli haretérre meg is sürgönyözte, hogy küldjön minden idegent Pretóriába; de Botha, ki már akkor is tekintély volt a boerok előtt s belátta, hogy a külföldiek műszaki képzettségét nem lehet nélkülözni, ezt felelte:

— Ha a főparancsnok ur parancsa mellett megmarad, úgy én is a külföldiekkel együtt megyek Pretóriába, más szóval „leszerelék“!

Ilyen módon persze nem lett a dologból semmi; az idegenek továbbra is a haretéren maradtak s nem egyszer kárhoztatták Joubert tábornok téllenségét s halála után ők vetették fel a kérdést:

— Mi lett volna, ha Joubertet mindjárt a háboru elején vizsgálat alá vesszük?

Mi lett volna? ... Ki tudja! ...!

A sors azonban másképpen rendelkezett.

kis gondot, ha már a többit, a nagyobbat úgy kell agyonvernem.

Az idegen nő: En csak a simításra vállalkozom, uram.

Az ur (mosolyogva, miközben a kosárból kiszedegeti a karácsonyfá díszeit s az asztalra rakja): Másra nem? Csak erre a kis dologra asszonyom? En egyebet is kerestem.

Az idegen nő: A gyermekei kedvéért jöttem, uram s nem az ön kedvéért. Azt hiszem elkezdhetnék a dolgot.

Az ur: Ahogy parancsolja.

(Az ajándéktárgyakat az asztalra tették. Az ur az iróasztal fiókjából ollót vesz elő, cifra papirost, aranyfűstöt s az idegen asszony elő rakja, aki egy fotelebe ül s a papirost kezdi vágni. Az ur szembe ül vele, cigaretára gyújt s szótlanul nézi az idegen nő munkáját, aki ezalatt hosszú láncot fon a papirosból.)

Az idegen nő: Ön nem dolgozik...

Az ur: Téved. A lelkemben nagy munka folyik. A multammal vesződöm, ennek a hideg, rideg, kietlen évnék a történetével bajlódom.

Az idegen nő (mosolyogva): A multat feladni k a jelenért, a tételődéssel csak ártnunk önmagunknak és a gyermekeinknek. Hagyja a multat uram s tüzdelve föl inkább a gyertyákat.

(Az ur szótlanul engedelmeskedik. Az asszony székeltol a karácsonyfá elé, föláll rá, s az ágak közé fűzi a cifra papirosláncot, aztán a diókat aranyozza be, az almák csutkjára szalagot köt.)

Az ur: Az ön két kis leányának már van karácsonyfája?

Az idegen nő: Van. Szép.

Az ur: Hogy hívják őket?

Az idegen nő: Irma és Vilma. Irma két éves, Vilma három. Édes gyermekek.

Az ur: Óh az enyémeik is. Az egyik öt éves, Laci. A másik Ferkó, már hat. Katona lesz belőle. Huszár.

Az idegen nő: Igen? Adja csak ide azt a puskát. Ott az asztalon van, jobbról. Azt a hintalovat is tolja idebb. Az bizonyosan a huszáré. Igy.

(Az idegen nő leszáll a székről s egy pár lépést hátrálva, miéért szemmel nézi a karácsonyfát.)

Az ur: Nagyon szép lesz. Onnek olyan sima keze van asszonyom. (Közelebb lép hozzá s megfogja a kezét.) Megesókolhatom?

Az idegen nő: A gyermekek nevében.

Az ur: (Megesókolja.) A Laci nevében.

(Még egyszer megesókolja) Ferkó nevében.

Az idegen nő: Mára elég a munkából. Haza kell mennem. Késő lesz s a gyerekek nyugtalanokdni fognak...

Az ur: Holnap is eljön, asszonyom?

Az idegen nő: Még sok munkánk van.

Az ur: Nagyon sok.

Az idegen nő: Eljövök.

Az ur: Az én kedvemért?

Az idegen nő (miközben fölveszi a kalapját s a boát, mosolyogva): Nem. A gyermekek kedvéért.

Az ur: Még holnap is csak a gyermekek kedvéért.

Az idegen nő: Még holnap is, holnapután is. Talán még egypár napig. Talán egypár hétig.

Az ur: S aztán?

Az idegen nő: (Szeliden.) Aztán... Talán az önért is... de ma, holnap és holnapután csak a gyermekek kedvéért s hogy így kipróbálom önt...

Az ur: Azt is...

Az idegen nő: Igen. Azt is a gyermekeim kedvéért teszem. Onnek, uram, csak az az ideája új, de az én óvatosságom, az a régi óvatosság, amely az anyák gyöngesége s amely késlelteti az ilyen modern novellák befejezését s aztán —

Az ur: Ön akadályokra gondolt?

Az idegen nő: Aztán kérdés, hogy tet-szeni fog-e Lacinak és Ferinek az — új karácsonyfá?

Az ur: Eh, mellékes...

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlölségessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

szpecialista a szájpadlás nélküli műfogakkészítésben
VI. kerület, Andrássy-út 38. szám.

As idegen nő: Látja, látja. Kiderül, hogy ön nem a gyermekek kedvéért hivatott ide, hanem a maga kedvéért. Ez a dolog nyitja. Érti kell a dolognak, érni. Holnap, holnapután... A gyermekek kedvéért... (Kézét nyújtja az urnak s mosolyogva megy ki a szobából, még az ajtóból is visszaszól:) A gyerekek kedvéért...

Az egyszerű ember.

Az egyszerű ember levelet írt. Ezt írta benne egy jó barátja:

Kedves K...!
Beszélj — kérlek — rögtön feleségemmel, hogy kívánságom szerint temetésem lehetőleg egyszerű legyen, mindig gyűlöltöm az üres fényt és hju pompát. — Koporsóm 100 írtan alul legyen. Egy fal se legyen bevonva fekete szövettel, a temetkezési vállalat valahogy meg ne hívassék.

Koszoru koporsómon egy se legyen szívesen senki sem ad, örömet — hiszem, adna sok.

A ref. főurat rögtön kérdd meg, hogy feletem beszédét ne tartson, ne mondhassa senki, hogy hullámnak hazudnak és elékesítik sohse volt érdemekkel; — egy rövid ima — elég a közönség számára, azt se mondja utána senki a papnak. Enek feletem ne legyen olyan, melyen én vagy hozzám tartozók legtávolabbról is szerepelnek, legfeljebb pár zsolttár, mi általános.

Isten áldjon meg édes K...! bocsáss meg, hogy még holtom után is dolgot adok. Heves, 1896. XII. 4.

Barátod
Hellebronth Béla.

Akkor csak nagybeteg volt Hellebronth Béla, az egri alispán, mikor ezt a levelet írta. Most már pihen nagy csöndesen a nyugodalmas földben. A lelke száll az örökkévalóság végtelen térségein, könnyű szárnyalással, földi dolgok sulya nem huzza többé.

De az életet is könnyen viselte. A munka nem volt neki teher, s ami teher lett volna, a cafrang, azt elvetette magától már élő korában. Ugy ismerte mindenki, hogy a nemeség, az egyszerű jellem példaképe, s mert olyan békeséges harmóniában élt mindenki-vel és önmagával, azért tudott ilyen tiszta megnyugvással rendelkezni a haláláról.

Semmi hivalkodás a koporsója felett, semmi felesleges szónoklás, semmi fekete szívet a falakon, sem semmiféle vegyes érzelme-ekkel küldött koszoru. Csak egy kis ének legföljebb, néhány egyszerű zsolttár, régi, őstiszta forrásból fakadt zsolozsma...

Ez nem rideg szertartás, ez nagyszerű halál!

Most kerül napvilágra az egyszerű ember levele, hogy nem kell a fényes, drága temetés. Ugy kell meghalni, hogy az életnek semmi kára ne legyen az elmulásból. Most jókor jön az egyszerű halott ember intése, figyelni kell rá, most különösen érzi a vergődő élet a halotti pompát is.

Már irtak hasonló leveleket halálra készülők és sokan, akik élnek s nem félig a halált, nyugodtan gondolkoznak az egyszerű végtisztelességről. Legyen a dúsak halála minél bőségesebben az eleven nyomorúság enyhítése.

Koszoru helyett adakozás, tengernyi gyászleplek helyett szenvedők segítése. „Egy fal se legyen bevonva fekete szövettel, a temetkezési vállalat valahogy meg ne hívassék.”

Az egyszerű ember így rendelkezett, mert tökéletesen kívánta az egyszerűséget. Aki meddig tudja, járjon a nyomában...

Omár.

Budapest, december 19.

— BUDAPESTI NAPLO. December 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy, családjával visszaérkezett Budapestre.

— **A király látogatása.** Ő felsége ma — mint Bécsből jelentik, — fél órai látogatást tett Lipót Szalvátor főhercegnél és neje-nél.

— **József főherceg utazása.** József főherceg, aki a nyáron az alsóuthi erdőben lábát törte, betegségből teljesen felépült és a szabadban is jár, de sétálás közben botra kell még támaszkodnia. A főherceg ma Budapestre időzött s Bolla Kálmán altábornagy, honvédségi adlatus és Libits Adolf udvari tanácsos, uradalmi kormányzó társaságában a Margitszigeten járt, ahol megtekintette a margitszigeti épületek főemelési munkálatait. József főherceg holnap, csütörtökön délután Alcsuthról családjával együtt Fiuméba utazik és ott tölti a karácsonyi és újévi ünnepeket.

— **Az olasz királyné osaládi öröme.** Rómából táviratozzák, hogy Heléna királyné lebetegedését hat hét múlva várják.

— **A westminsteri herceg házassága.** Nemrég érkezett vissza Transvaalból az ifju Westminster Hugó herceg, a huszongy esztendő s nábob. Most pedig eljegyzésének híre érkezik Londonból. Jegyese Pless hercegnő nővére. A herceg Anglia egyik leggazdagabb főnemese. London városában van két millió négyszög-méter nagyságú területe, ezenkívül a chefhirei és fintsihirei nagybirtokok is az övéi. A fiatal herceg a nagyapja halála után öröklött hagyaték után tíz millió forint illetéket fizetett; évi jövedelme ugyanennyi. Versenyistállója a leghíresebbek egyike a világon. Derby-győztes lovát, *Flying Foxot* 750.000 koronáért adta el Blanc francia versenyistálló-tulajdonosnak. A fiatal herceg, apja nővérének Margitnak révén, aki Teck Adolf hercegné a felesége, Teck herceg pedig a yorki herceg feleségének bátyja, rokonságban van az angol uralkodóházzal is.

— **Rosthorn a királynál.** Bécsből jelentik, hogy a király holnap kihallgatáson fogadja Rosthorn pekingi követségi tanácsost és feleségét.

— **Az egyensúly.** A polgármester általános, mindenki számára szerkesztett irást küldött szét a főváros hivatalainak. Az van benne, hogy takarékoskodni kell mindenképpen, mert az idén is csak egy sikerült valamiképpen összeállítani a reális költségvetést, hogy törültek az előirányzatból mindent, ami nem éppen égetlen szükség. Például egy esomó közmunkát is. Azt is mondja a polgármester írása, hogy semmiféle póthitelbe nem megye bele a főváros. Tessék kijönni annyi pénzzel, amennyit a költségvetés megenged s ha mégis túllépnek a szükre szabott határokat, úgy vizsgálat következik s gyalára jut a bünsös. Ezek után a hivatalok valószínűleg takarékoskodni fognak tolszárban, papírban, tintában. Ez a jó szándék azonban aligha állítja vissza a főváros felrebillent háztartásában az egyensúlyt.

— **Lánczy Leó ünneplése.** A Budapesti Kereskedelmi Kamara szép ünnepet ült ma elnökének, Lánczy Leó orsz. képviselőnek udvari tanácsossá való kinevezése alkalmából. A kamara tagjai délután fél négy órakor diszülésre gyűltek össze a kamara palotájának nagytermében Hüttl Tivadar alelnök elnöklése alatt. Az ülés elején felolvasták a kereskedelmi miniszter átiratát, amelyben közli, hogy a király Lánczy Leó kamarai elnököt udvari tanácsossá nevezte ki. (Eljenzés.) Azután Hüttl Tivadar indítványára lovag Falk Zsigmond vezetésével öttagú küldöttség ment Lánczy Leóért, akit a terebe léptekor lelkes éljenzéssel fogadtak. Légrády Károly orsz. képviselő üdvözölte szép beszéddel Lánczy Leót, kiemelve az elnöknek érdemes munkálkodását a közgazdaság terén. Kiemelte, hogy Lánczy valóban szívén hordja a kereskedelem és ipar érdekeit, mindenkor nyíltan kifejezésre juttatja a kamara és a saját maga meggyőződését, nem hunyászkodik meg a hatalom előtt, nem keresi a népszerűséget, nem ijed meg a támadástól és nem kábul el a dicsőretől. Légrády azzal az óhajttal végezte lendületes beszédét, hogy Lánczy még hosszú évek során át éljen állhasson a kamarának, nagy hasznára az iparnak és a kereskedelemnek. A lelkes éljenzés lecsillapultával Lánczy mélyen megindulva mondott köszönetet az ovációt. Hangsúlyozta, hogy annál becsesebb előtte a királyi kintintetés, mert tulajdonképpen a kereskedelmi kamarát érte, amely üdvös működésével tekintélyt tudott magának kivívni lefelé és fölfelé egyaránt. A kamara, ugymond, mindig kerülte a minden áron való ellenzétkieskedést, de férfias önérettel és tárgyilagos szakszerűséggel iparkodott törekvéseinek érvényt szerezni. És ha ezzel sokszor nem is volt kényelmes az államhatalom kíván-ságaira nézve, mégis a korona is, a kormány is elismerte a haza javára irányuló buzgalmat. Ujra megköszönte a kitüntető ovációt és megígérte, hogy ezentul sem fog ellankadni a kamara dicsőségre és munkásságának eredményes voltára irányított működésében. Aztán megemlékezett az elnök a kamara

ügybuzgó titkáráról, Fríz Péterről, aki meghatottan köszönte meg az elnök megemlékezését. Végül Hüttl Tivadar jelentette be a távolmaradt kamarai tagok szerenosekivánatait.

— **Perocz Bóni halála.** Az abrudbányai képviselő: Perocz Bóni, ma déli egy órakor meghalt. Szívszélhűdés érte. Buzgóbb tagja alig volt a t. Háznak s szinte tréfált tárgya volt az a fanatizmus, melylyel egy kicsike, de nem minden fontosság nélkül való szerepet hosszú időn keresztül betöltött. Gonosz időkben ugyanis, mikor a nagy szabadelvűpárt sohasem volt biztonságban, hogy melyik percben készül az ellenzék valami kis szervezési manőverre, Perocz Bóni magára vállalta a sereghajtó szerepét és senki sem értett hozzá jobban, hogy a szavazókat irodákából, bankokból s ahol éppen találhatók, leggyorsabban a parlamentbe terelje. Ha kellett, tíz perc alatt összehozta a többséget. De ok nélkül senkit sem zavart és közméados volt az ügyessége, melylyel a ruhatár kalapjaiból számította ki: elegendő számmal vannak-e jelen a hívek? Számítása biztos volt s az egyetlen alkalommal (mikor az ellenzék harmadik olvasásában leszavazta a Vignszínháznak szánt állami szubvenciót) csak azért vallott kudarcot, mert a manőver nagyon is váratlan volt. Egyébként mindenkit ismert, mindenkit szeretett s az ügyet, amelynek szolgálatába szegődött, annyira a magáénak tekintette, hogy néha nem is beszélte másképp, csak többes számban. Majd megmutatjuk! Ezt akarjuk csinálni. Velünk gyűlik meg a bajotok! Pedig máskülönbben igénytelen ember volt és mint a Ház jegyzője, még hallatta ugyan a hangját, de beszédig nem igen szánta el magát. Beesületen, buzgó, fanatikus, liberális és jószívű volt, akit pártkülönbség nélkül mindenki őszintén fog sajnálni.

Az elhunyt képviselő mindenkor rendületlen híve volt a szabadelvű eszméknek. A folyosó, a tanácskozási terem és a szabadelvű kör legköröse elválaszthatatlanul hozzá tartozott az ő életéhez. Mikor a legutóbbi általános képviselőválasztások alkalmával Siklóson, a régi kerületében, Antal Pál függetlenségi ellen kisebbségben maradt, Halason lépett fel, de fel-lépését itt sem koronázta siker. Kisebbségben maradt Kolozsvári Kiss Istvánnal szemben. A bukás annyira hatott kedélyére, hogy valóságos súlyos betegg tette őt. Rövid néhány hónap múlva ugyan az időközben megürült abrudbányai kerület egyhangu mandátummal küldötte őt a képviselőházba, egészsége azonban többé teljesen helyre nem állott. Súlyos természetű idegja a képviselőház ülés-einek látogatását sem engedte meg neki s helye az elnöki emelvényen már hosszú idő óta üresen állott. Egy héttel ezelőtt bronchytist kapott, amiről orvosai, dr. Kéty és dr. Hőgyes azt mon-dották, hogy nem lesz veszedelmes lefolyás. Azóta állandóan feküdt s állapota napról napra javult. Ma dében tizenkettő óra tájban még környezetével beszélgetve, megreggelizett. Azután elszunnyadt. Egy órakor hirtelen rosszul lett s néhány perc múlva már halott volt. Szívszélhűdés érte. A gyászbeszéd híre a szabadelvű kör homlokzatára felhúzták a gyászlobogót. A képviselőház, mielőtt karácsonyi szünetéj megkezdette, felhatalmazta az elnökséget, hogy az időközben megürösödő kerületekben a választás kiírása iránt intézkedjék s e meghatalmazás értelmében Perocz Dező, akinek családját a haláleset szintén gyászba borította, haladéktalanul intézkedni is fog a választás kiírásáról. Perocz Dező, a Ház elnöke, ez idő szerint nincs Budapestben s délután táviratoztak neki. A haláleset híre hamar elterjedt a fővárosban. A Klótild-palota előtt, ahova Perocz ezelőtt félével költözött, délután egymást érték a politika kondolálni jövő notabilitásainak fogatai.

Az elhunytat özvegye s fiatal, tizenhat éves leánya gyászolja.

— **Az Ujságírók Egyesületéből.** A Budapesti Ujságírók Egyesületének választmánya ma délután Vészi József elnöklése alatt ülést tartott. Napirend előtt Vészi József elnök bejelentette, hogy egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 10.000 koronát adományozott az egyesület segítő-alapjának. A nagytekü adakozó fényes példáját adta hazafias áldozatkészségének s fejedelmi adományával elismerte a magyar sajtó önzetlen munkásságát. Szatmári Mór főtitkár terjesztette elő ezután a folyó ügyeket, melyek során dr. Ágai Adólf szerkesztő ellen a Borsszem Jankó ismeretes ügyében az egyesülethez érkezett beadvány felett a választmány egyhangu határozattal napirendre tért. Elhatározta továbbá a választmány, hogy a közönséges árjegyzékeknek hirlapi formában való postai szállítása ellen föl a kereskedelmi miniszterhez. A Vörösmarty-szobor husztagu munka-bizottságába az egyesület pótlólag be-küldte dr. Szalay Mihály szerkesztőt. Cziflay Lajos alelnök a segítő-alap igazgató-tanácsának működéséről tett még jelentést. Végül a választmány egy tagot vett föl a rendes tagok sorába.

— **A óar ünneplés.** Bécsből jelentik nekünk, hogy az orosz cár nevenapja alkalmából ő felségénél udvari ebéd volt, amelyben résztvettek *Ferenc Ferdinánd* főherceg, *Kapnist* orosz nagykövet a nagykövetség tagjaival, a közös miniszterek, *Koerber* osztrák miniszterelnök, gróf *Széchenyi* ő felsége személye körül miniszter és más udvari és állami méltóságok. Ő felsége Miklós cárra felkészöntőt mondott.

— **A hetvenéves Tisza Kálmán.** Biharmegye mai közgyűlésén az alispáni jelentés megemlékezett Tisza Kálmán születésnapjáról, kiemelve Tisza érdemeit. Az alispáni indítványára elhatározták, hogy a megye Tisza Kálmán iránt érzett tiszteletét és hálaát jegyzőkönyvbe iktatja és Tiszához üdvözlő iratot küld.

— **A király egy légihajónak.** Bécsből táviratozzák, hogy ő felsége ötezer koronát adott *Kress Vilmos* mérnöknek, aki egy kormányozható légihajó előállításán fáradozik, hogy kísérleteit olytathassa. A mérnök nem is kérte ezt a támogatást, hanem ő felsége önként ajánlotta fel, miután értesült *Kress* kísérleteiről. *Kress* már régen elkészült gépével és most csak a mozgató erőt kifejtő motorok konstruálása van hátra. Ehhez azonban még 20.000 koronára lenne szükség, amely összeg tekintélyes része a király adományával már biztosítva van.

Kress légihajója nem az eddigi bal-on-rendszerű légihajók kategóriájába tartozik; a találmányát inkább repülőgépeknek lehetne nevezni. Technikai nehézségek akadályozták meg a feltalálót eddigéig abban, hogy kísérletei sikerüljenek. A motoroknak ugyanis minimális súly mellett tekintélyes erőt kellett volna kifejteniük. E bajon azonban még nem sikerült segíteni és így *Kress* találmánya nehezen fogja a légihajók kormányozhatóságának problémáját előmozdítani. Az érdekes kísérletezések a tavaszszal újabb megkezdődnek.

— **Sully-Prudhomme Vörösmartyól.** Sully-Prudhomme, a hírneves francia költő, tudvalegőleg nagyszabású beszédet mondott a párisi magyarok Vörösmarty-ünnepén. A beszédnek Vörösmarty Mihály költészetét méltató része így hangzott:

— Én Vörösmartyt csak fordításokból ismerem és bevallom, hogy verseinek sajátosság zengzettségét nem élvezhettem. A vers hangjelzése, timbreje olyan sajátosság, amelyet lefordítani nem lehet. A sóhaj és a felajdulást nem lehet átültetni. De a fordításban is megmaradt a költő érzelmeinek erkölcsi értéke, gondolatainak ereje és igazsága s a fordítás révén is a legjobb véleményt alkothattam magamnak Vörösmarty költői hatásáról és erejéről. Olvasván Vörösmartyt, megértettem, hogy a költők, akik méltók erre a névre, egy család alkotnak az emberiségben. Megértettem, hogy mi a költő igazi hivatása. A költő a tömegek általános és homályos, de életbevágó törekvéseinek egyéni ki jezője. Kétségtelen, hogy minden költő a maga feljának sajátos temperamentumát képviseli, de a halhatatlansága és nagysága azokon a nemes érzelmeken és gondolatokon alapszik, amelyek műveinek tárgyai. Azok a versek, amelyekben a költő legkönnyűrelethebb, legigazságosabb, a szép iránt legérzékenyebb, tesszik a nemzeti költőt az egész emberiség költőjévé. Azt a tanácsot adom fiatal barátainknak: tanulmányozzák Vörösmarty költeményeit. Vörösmarty megtanítja őket arra, hogy a külföldi költést nem szabad összevetésztetni az eredetiséggel. Megtanulhatják tőle, hogy tiszteletben kell tartani az egyszerűt, a természetes érzelmeiket, amelyek oly régiék, mint a sziv. Vörösmarty megtanítja a fiatal generációt arra, hogy az életnek ezt a szent és kiapadhatatlan forrását ne vessék meg banális dologként. Hiszen éppen ebben áll a költő eredetisége, hogy az ő sajátos mndorában kifejezi az általános igazságokat és ihletével új életet lehel beléjük. A költő ölveszi az utcáról a követ, amelyet mindenki lábbal tapos, esiszolja, csillogtatja és szikrákat csak ki belőle. Vörösmarty születésének századi évfordulója Magyarországon nemzeti ünnep. Ugy hallom, az egész országban gyűneik ezt a napot és az egész országban gyűneik a fővárosban állítandó Vörösmarty-szoborra. A kormány is, az a hatalom, amely parancsol és oltalmaz, hódol annak a hatalomnak, amely lelkesít és merészsé tesz. A két felső szövöttek. A Vörösmarty-kultuszban a király találkozik a nemzetel. Más országban is megvan ez az egyetértés, de nem szentelte meg az egyetértést a poézis, mint itt Vörösmarty költészet.

— **Jótekonysági előadás.** A Bajai Jótekonysági Leányegyesület december 20-án előadja *Szávi Gyula Eleven Újság* című jelenetét. A humánus egyesület öt év óta népkönyvtár tart fönn, ahol naponként ötven iskolásgyermekek kap ingyen ebédet.

— **A vicinális vice.** A napokban — mint rendezen — este nyolckor kiindult Passauból a rothabi vicinális s szép esendően el is doogózt a neuburgi erdő széléig. Ott azonban megállott a nyílt pályán és semmitlése biztatóra se mutatkozott hajlandónak arra, hogy tovább menjen. A gépészek körülzimatolták a renitens masinát s a visszafordulás során kitértek, hogy igen kevés vízzel indultak utra. Az utasok tanácsba gyűlekeztek össze s elhatározták, hogy visszatolják a vonatot Passaubá. Nekivetették a hátukat a kocsiknak és gyönyörűen meg is indult a vonat visszafelé. Szerencsésükre egy kis lejtő is akadt, amikor utasok magától ment lefelé a rossz kocsi és az utasok fölgráhlhattak a lépcsőkre pihenni. Passauban az utasok sört ittak, a masina vizet, újra befűtötték a kazán alá és csekély két és félórai késéssel megindultak ujra.

— **A vidéki hírlapírók kérelme.** A Vidéki Hírlapírók Szövetségének nagy küldöttsége tiszteltet ma Széll Kálmán miniszterelnöknel, Lukács László pénzügyminiszternél és Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszternél, hogy kikérjék az engedélyt, illetőleg a kormány támogatását ama nagyszabású országos tárgysorsjártékhoz, melyet a szövetség nyugdíjalapja javára terveznek. Dr. *Endrey Gyula* országgyűlési képviselő mutatta be a küldöttséget a kormány tagjainak, kik előtt a küldöttség vezetője és szónoka, *Kulinyi Zsigmond* szövetségi elnök szegedi szerkesztő tolmácsolta a vidéki hírlapírók kérését. A küldöttség tagjai voltak: *Szávy Gyula* (Győr) és *Barát Armin* (Temesvár) alelnökök *Palócz László* titkár, dr. *Brajner Lajos* (Nagybacsókerék), *Hegyi Jerő* (Fiume), *Konez Akos* (Debrecen), *Kaffeher Béla* (Szombathely), *Rábel László* (Sopron), *Schware (Sütő) Sándor* (Eger) igazgatósági tagok.

Kulinyi Zsigmond elnök kifejtette, mennyire rászolgáltak a vidéki hírlapírók is arra, hogy a kormány részéről támogatásban részesüljenek. Rosszul fizetett munkájukkal nagy szolgálatot tesznek hatáskörükben minden közhasznú törekvésnek. Méltányos tehát, hogy rokantságuk esetére a végső nyomortól megóva maradjanak s haláluk esetén özvegyeik és árvaik némi támogatást nyerjenek. De a segély- és nyugdíjalap révén a szövetség azt reméli, hogy a vidéki hírlapírók igazi és hivatásos elemeinek erkölcsi érdekeit, a vidéki hírlapírók kar tisztességét is sokat fog nyerni.

Lukács László pénzügyminiszter a legmelegebb elismerés hangján méltatta a vidéki sajtó működését és megígérte, hogy a tervezet áttanulmányozása után a sorsjártéknak nem fog akadályt gördíteni az útjába. *Széll Kálmán* miniszterelnök s *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter szintén a legszívesebben fogadták a küldöttséget, melynek tagjait egyenként bemutatatták maguknak s mindegyikkel kézszorítást váltottak.

A küldöttség a nap folyamán főkereste *Falk Miksát*, mint a hírlapírók nyugdíjintézet elnökét, továbbá *Rákosi Jenőt*, mint az *Othon* és *Vései József* országgyűlési képviselőt, mint a *Budapesti Újságírók Egyesületének* elnökét, kérésén a fővárosi sajtó támogatását.

Kollegiális szeretettel üdvözlőjük a vidéki hírlapírókat nemeseleu akciójukban. A közös sorsnyomasztó terhei, a közös törekvések nemes ereje mindenképp hivatottá tesz bennünket arra, hogy szószóli legyünk nemes ügyeknek. A vidéki hírlapírók munkái megbecsülhetetlen szolgálatot végeznek a vidéki élet sokféle elágazó érdekei közt, s az ő önzetlenségük, önfeláldozó munkásságuk kell hozzá, hogy az egyedül helyes és eredményes utra irányítsák a közvéleményt. A vidéki laphasábján adnak irányt, eszmét a városok fellendülésének, s a vidéki újságírók sok esetben valóban apostoli munkát végeznek a magyarosodás, a magyar állameszmé szolgálatában is, és mindenkinek el kell ismernie, hogy városaink felvirágzásában, az örvendően haladó magyarosodásban az érdem orozslánrésze a vidéki újságírókat illeti meg, akik legtöbbször igen nehéz viszonyok közt végzik hazafias missziójukat. Nemesek kollegiális, de emberi és hazafini kötelességet teljesítünk tehát, amikor a *Vidéki Hírlapírók Szövetségének* szerény kérelmét mi is a kormány legmelegebb pártfogására ajánljuk. A magyar kultúrának, a nemzeti művelődésnek legbecesebb munkái ők, akik rászolgáltak a kormány támogatására akkor, amidőn a sors esapásai ellen oltalmat keresnek családjuknak.

— **Leégett szövögyár.** *Schlauböl* táviratozzák, hogy a *Honvéd* és *Liser* cég szövögyára tegnap este teljesen leégett. A kárt egy millió koronára becsülik. A gyár két millió koronánál nagyobb összegre volt biztosítva. Háromszázhusz munkás kenyerét veszítette. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Dekorálás előtt.** A *Futó* Mihály főgimnáziumi igazgatóról írt cikkünkre dr. *Köpösy Dezso*, a kitüntetett igazgató egyik volt tanítványa, visszhangot ad a következő levélben, amelyet a cikk szerzőjéhez írt:

A lelken mélyéig meghatva olvastam ezt a cikket. Hát az élet megfigyelőjének krónikásának, az újságírónak lelke olyan végtelenül tisztán érző sejteltelme annyira a valót látja mérőledek távolán is keresztül.

Ott ül az őz tudós, a minden tanítványa által (vagyunk immár felül a másfél ézeren!) rajongva szeretett tanár kis szobájában. *Dolgozik*, mint mindig egész életében, ernyedetlenül, pihenést nem ismerve, példájával tanítva. Horáciust olvassa, az élet bölcselőjét s a bibliát.

Mit neki hiu ünnepeletés hír, díesőség: vanitatom vanitas! Negyven év leket emesztő, lelkeket építő nehéz munkájának jutalma a tiszta lélek öntudata. Diszbeszéd, élelriadiat: huság minden! Egy van csak ami értékes, ami mindenképpen öül gyönyörűséget adó, mert hatása örökéletű: a munka, a tevés, a miben egész élete elolyt . . .

Ez ez ő, ami öreg, ősz igazgatónk. A munka és a szerénység maga! S ime az élet minden nyilvánulása iránt sző finom megfigyeléssel megadott idegen embernek az újságírónak lelke, milyen igazán megéri, milyen igazán tudja ezt. Fantáziája mennyire a valóságot, az igazat mondja. Oh milyen végtelenül nagyra becsülést és szeretetet éreztem én az iránt az íróember iránt, aki így tud látni és érezni!

Aztán olvastam azt a négy sort. Hogy visszavon mindent, bizonyára nem ez és nem így történt, elaludt valószínűleg az őz tudós, amiatt késett le . . . Szinte a szivembe ütött ez a hidegség.

Aztán megnyugodtam! Hiszen az újságíró az életet, az álta ánost, a mindennapit látja állandóan maga előtt; a kevés kivételt nem sejteti, s csak közvetlen ismeretből fogadhatja el igaznak. Így volt itt is. Az a jelenet a jót akaró lelkének álma volt. Az a pár sor: rídeg próza: a mindennapi, az általános. Higgye el, jó Uram, az az őz tudós kivétel. Higgye el, nem álmolta ön azt a felemelően gyönyörű jelenetet, sejtette ön azt, mert bizony-bizony megtörtént az a „poigári önértet és demokrácia nagy örömége“. A levellem közlésével pedig kérve-kérem, szolgálatoson ön igazságát annak az őz embernek s fogadja ezért őszinte, hálás köszönetemet.

— **A kisbíró könyviszonya.** A bács-bresztováci községhez minden járványos nyavalyánál nagyobb kór ütött ki: Tudákos lett hirtelenében a kupuktanés. A betegség megvát a bács-bresztováci iskolamester hirtette el közöttük arval a nagy díkeival, melynek keretében bebonyozította, hogy a községet eskis azért kerüli el a kultúra, mert a tanuló gyerekeknek mindent vesznek ugyan, kiesi báránybőr sápkát, kopogós eszimat, még sipos lovat is, de könyvet azt a jó Isten kedvéért sem vesznek nekik. A bács-bresztováci bíró erre a szóra megkezdte a tárgyalást s vagy harmadfél órai heves vitának rakta le a fundamentumát. Mire az óramutató már majd háromszor megfordult, akkor meg volt mentve a község kulturája, mert kimondták, hogy a kisbírónak mátol fogva el kell járni a szulékhez s meg kell fenyegetnie őket, ha nem akarnak könyvet venni. Be is hívták a kisbíróat a szenátusba s ki is adták neki a szigorú ordrét.

A kisbíró végighallgatta a jó embereket s aztán nagy röhögésre fakadt.

— Min mulatsz, mi? — kiáltott rá az öregbíró.

— Mit? — vonogatta a vállát a kis bíró. — Hát azt, hogy ez számárság. En el nem megyek a házakhoz, mert ugyan hiábavaló volna. Vasvilával kergetnének el. Biblia ugyanis van minden házban, más könyv pedig idáig sem kellett. ezután sem kell. A bíró ur öregapjának sem volt más könyve, mégis bíró lett.

Az öregbíró pedig föltek az ülőhelyéből, s mivel német volt, hát németül mondta:

— Recht hat er . . .

— **A tejkiszótás.** A magyar Kanaán „tejjel-mézsel folyó“ jelzőt gyönyörűen siet megmenteni *Goldmann József* budapesti tejenygyereskedő, aki, mint már megirtuk, január elseőtől fogva áprilisig minden nap ezer liter tejet ingyen ajánlott föl a főváros szegényeinek. A hatóság ezt az adományt most a hatodik, hetedik s nyolcadik kerület szegényei közt úgy osztotta föl hogy a legnagyobb, a hetedik kerületre ötszáz, a másik kettőre kétszázötven-kétszázötven liter tejet esk. A polgármester a december 27-iki közgyűlésen jentti be *Goldmann József* adományát, s indítványozni fogja hogy az adakozónak a közgyűlés hálaát fejjeze ki.

A jó könyv tanít, lelkesít és nemesít. A legszebb ajándék a könyv.

— **A Kenyeres boltjává.** A Podmaniczky-nca negyvenötödik számú házában van egy bolt. Nem üzlet. Adnak benne — és amit adnak, annak ára nincs. A nyomoruság csinálta és a nyomoruság a kuncsaftja ezer és ezer mindenféle formában. A végleg tönkrement nagy urtól az utca éhes gaminjág mindenki jelentkezhetik benne és kap egy darab kenyert, egy másikat is, ha még éhes, s aztán mehet tovább. Nem kell ahhoz, hogy a kenyérig eljusson, se igazolvány, se bizonyítvány, se semmiféle írás. Azt se kérdik, hogy kicsoda, hogy honnan jött — s ez olyan újítás minálunk a jótékonyágban, ami sokaknak, a valaha jobb napokat látott szemérmes szegényeknek is megkönnyíti a sorsát. És egy darab kenyér jó segítség az éhségben. Erőt ad ahhoz, hogy aki megbékítette vele a gyomrát, tovább próbálkozzék az étellel. Ha az éhség nem követelőzik, megint ki lehet állani a piacra azoknak a sorába, akik munkát kérnek és nem olyan kenyert, amit ingyenbe adnak. Erről beszélt tegnap egy cikkünk, s hogy nem hiába, annak bizonyossága ez a levél:

Tisztelt főszekerész ur!

Becses lapjában a szegény, kenyert kérők érdekében megjelent szívhöz szóló cikket olvasva, mellékelek 100 koronát s kérem nagyságodat, hogy azt a Podmaniczky-utcai kenyeres bolt céljaira felhasználni méltóztatassék.

Bár mindenki járulna hozzá tehetsége szerint a nyomornak ily sürgős enyhítéséhez!

Maradok nagyságod iránt kitünő tisztelettel:
Semler.

Mi is azzal végezzük a mondandónkat, amivel Semler ur. Bár mindenki gondolna a kenyeres boltra és segítene a munkában úgy, ahogy megengedik a viszonyai. Ezzel lépne be Budapest az igazi nagy városok sorába. A nagy városnak tudniuk szíve van. A nagy város összeforrott szerves egész s az igazi nagy városban a szegény emberek bájja nem valami speciális fátum, hanem az édes mindnyájunk ügye.

— **Muraviev halálához.** Megirtuk, hogy Brandes György a kopenhágai Politikén-ben Muraviev grófról, a nemrég elhunyt orosz pénzügyminiszteréről, azt írta, hogy öngyilkossá lett. Az öngyilkosság részleteiről ezt olvassuk a Politikén legújabb számában:

Mikor az angol-boer háború kitört, Muraviev azt az ajánlatot tette a cárnak, hogy használják ki ezt az alkalmat és bizottságnak maguknak pozíciót a Vörös-tenger mellett. A cár hozzájárult a tervhez és már minden előkészület megtörtént a megvalósításhoz, mikor a cárné megtudta a dolgot. A cárné valóságban rajong az angolokért és mikor meghallotta, mit terveznek Anglia ellen, ájultan terült el a padozaton. A cár erre azonnal félhagyott tervével, amit Muraviev annyira a szívére vett, hogy öngyilkos lett.

A Politikén hozzátézi, hogy mindez egy előkelő orosz diplomata mondta el Brandesnek.

— **Anarkista levél.** Az anarkista levél olyan hatalom, amelyely le kell számolni még annak is, aki szent dolgokban utazik. Ferrari milanói érsek egyházmegyei körútján ilyen anarkista levelet kapott. Az olasz anarkisták meg szokták tartani levélbeli ígéreiket s így a püspök jóának látta félbeszakítani utazását és csendőri fődözet alatt tért vissza Milanóba.

— **Két alagút a pozsonyi vonalon.** Két hónapja, hogy az államvasutak budapest—bécsi vonalán, Pozsony és Lamacs állomások közt új alagút építéséhez fogtak. Ez azért vált szükségessé, mert a régi vasúti alagút a múlt esztendőben beomlott. A katasztrófa után kezdetben csak azt tervezték, hogy a régi alagutat kibővítik, de erről a biztonság állandósítása végett csakhamar le kellett mondani. A tervbe vett kibővítési munkálatokat ugyanis abba kellett hagyni, mert a talaj annyira laza és alámosott volt, hogy nem bírta volna a nagy kőboltozatot. Az új alagút két oldalbejárata e napokban már el is készült. Az alagút furását nemrég megkezdték, de a munka nehezen halad előre, mert kemény gránitkövekkel kell keresztül törni. A hatszáz méter hosszúságú alagút, mely a Zerg-hegységen vezet keresztül, párhuzamosan húzódik a régivel és két év múlva már át is leszen adható a forgalomnak. Az összeomlott alagút boltozatát is kijavítják és mindkettőnek elkészülte után a Bécs felé irányuló forgalom két oldalra fog megoszolni.

— **Házasság.** Anghy Ernő államvasúti hivatalnok, 16-ikán vette oltár elé Kiss Maarisk kisasszonyt, Kiss József földbírtokos leányát.

Gergely Tódor, az első magyar általános biztosító társaság központi osztályának főnöke, ma délelőtt fél 11 órakor vezetni oltárhoz az erszébetvárosi plébánia templomában dr. Schröd Antal fővárosi orvos leányát, Margitot.

— **Párhaj.** Krausz Simon és Pollák Emil ma fegyverrel intézték el a köztük felmerült incidensét. A kétszeri golyóváltás után, melynél sérülés nem történt, Krausz Simon kijelentette, hogy a tévedés folytán megesezt inzulust nagyon sajnálja és Polláktól mint régi jó barátjától bocsánatot kért.

— **Házemelés a Margitszigeten.** József főherceg jelenlétében ma kezdtek meg a Margitszigeten a felsőszálloda emelését. Ebből az alkalomból ma délelőtt előkelő társaság gyűlt egybe a Margitszigeten, amely egyesítette magában a főváros vezető férfait és a műszaki tudomány jeleseit. A felsőszállodát, mely 3000 tonna súlyt képvisel, két méterrel magasabbra emelik, hogy így védve legyen az árvíz, s a talajvíz káros behatása ellen. Egy épületet, a nyaralólakást már sikerült fölemelni. A munka megkezdésénél jelen voltak: Cseh Ervin horvát miniszter, a kormány képviselőiben, Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Nemeskéri Kiss Pál földművelési államtitkár, Paschó-Moys Sándor, Azaméth Lajos miniszteri tanácsosok, Kanócz István osztálytanácsos, Hauszmann Alajos, Czifler Győző, Tandor Ottó tanárok, a mérnök- és építész-egylet küldöttsége, tanárik vezetés alatt a műegyetemnek mintegy kétszáz hallgatója. A megjelent notabilitások közül sokan hozták el magukkal családjukat is. József főherceg botra támaszkodva jött, kíséretében Bolla Kálmán honvédségi adatlással, Labits Adolf igazgatóval és Magyar György főkerétszessel. A főherceget Hauszmann Sándor, Horváth János és Korb Flóris építészek, a munkálatok érdemes vezetői fogadták. A főherceg barátságosan üdvözölte a jelenlevőket és rögtön odament az épülethez, melyet megérkezésekor már öt centiméterrel emeltek. Itt Korb Flóris műépítész magyarázta el a főhercegnek az emelés módszerét. Az épület alapját fagerendákkal átfurják, az egész épület súlyát igen pontos súly-átviteli számítás alapján alkalmas hosszúságú vascsavarokra viszik át. Egy-egy csavar hordképessége 25–30 tonna és számuk alkalmazkodik az épület súlyához. A felsőszálloda 43 méter hosszú, 20 méter széles és 3000 tonnányi súlyát 300 csavar viseli. Minden három csavar mellett egy-egy ember áll, kezében vasruddal, mely a csavar forgatására való. Mikor mindez elmondták a főhercegnek, Horváth építész megadta a csepengető-jelzést. Abban a pillanatban száz meg száz kéz egyidejűleg fordított egyet a csavarokon, és minthogy minden négyedórulása 1 1/2 milliméter emelkedést jelent, az épület észrevehetően rázkódás nélkül emelkedett. A szakemberek a szálló falain alkalmazott lamercókon figyelték az emelkedést, mely óránként 30 centiméter.

A főherceg számára egy mérnöki táveszövet állították föl. Bevezették a főherceget az épülethez is és mialatt a kiemelt alapokat mutogatták és a terveket terjesztették elő, az emelés munkája zavartalanul folyt tovább. Mikor elmondták a főhercegnek, hogy az épületben való tartózkodása alatt három centiméterrel emeltek azt, mosolyogva jegyezte meg:

— **Nó lám, és még vannak, akik az összedőléstől félnék, pedig hát ime, észre se vettük, hogy emeltek.**

Elmondták a főhercegnek, hogy hasonlóképpen emelik majd a felső-vendéglőt is, és hogy a vállalkozók olyan társaság alapításán fáradoznak, amely állandóan foglalkozik épületek emelésével. A főherceg erre megjegyezte, hogy ezzel sok ezer forintot lehet megmenteni a közbizalomnak, mert nem kell az épületeket lebontani.

A társaság ezután körüljárta az épületet, mialatt a munka szakadatlanul folyt. A főherceg minden részlet iránt behatóan érdeklődött és örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy a sziget átalakítására fordított nagy összegek kizárólag a magyar iparosoknak jutnak. Az emeléshez szükséges fa- és vas-műszerek mind magyar gyártmány és az emelő-társaság mérnökei sem külföldi emberek, hanem Amerikából visszakérült magyar szaktérfaik.

Teljes egy órát töltött a főherceg az épületnél, melyet délig egy lábnyira emeltek föl. Repedés sehol sem mutatkozik rajta, még a vakolat se hullik le sehol. Bennt az épületben pedig zavartalanul folyik a munka az építő-irodában, a kemény füstfűlő, sütnék-főzök a felügyelő számára, — szóval semmi sem mutat arra, hogy az épülettel valami nagy dolog történik. A főherceg kérdésére elmondták, hogy az egész emelés három nap alatt fejezke be és akkor az épület két méter magasságban, állványokon és csavarokon fog nyugodni mindaddig, míg új alapzatot építenek alá. Ezután a már fölemelt nyaralót nézte meg a főherceg, mely ma két méterrel magasabb, mint volt azelőtt és apró vakolat-hullásokon kívül semmi baja nem történt. A főherceg ezután kíséretével és a fényes társasággal együtt az alsó-vendéglőbe ment, ahol ebéd közben beszéltek a magyar technika nagy diadaláról. Az ebédre a főherceg meghívta Korb és Giergl építészeket is.

— **Óváció.** Szép óvációban részesítették dr. Kiss Aron pedagógiumi igazgatót a polgári iskolai tanárok jelölték. A jeles pedagógust abból az alkalomból ünnepezték, hogy e héten királyi tanácsossá nevezték ki. A hallgatóság nevében Földes Miklós mondott üdvözlő beszédet. Dr. Kiss Aron meghatagatán köszönte meg az óvációt, mire az ünnepség dr. Kiss Aron lelkes élteztésével véget ért.

— **A Gneisenau katasztrófája.** Szerencsére a Gneisenau katasztrófája nem járt annyira emberáldozattal, mint azt az első táviratok jelentették. Mindössze 452-en voltak a Gneisenau fedélzetén. Ezek közül 120 matrózt magánházakban ápolnak, 100 ember számára a város házában állítottak fel ágyakat, száznál többen kórházakban vannak, igen sok sebesültet a katonai kórházak fogadtak be; ezek között harminckilencen aligha épülnek fel.

Tegnap még azt hitték, hogy legalább százan veszték a tengerbe. A tengerészeti hivatalt egész nap ostromolták felvilágosításokért, de késő estig nem jött hivatalos jelentés az életben maradtakról. A miniszterium több táviratot intézett Malagába a révkapitánysághoz és a német konzulátushoz, csak hogy nagyon nehezen ment a katasztrófa áldozatainak megállapítása, mert a megmenekültek el vannak szórva az egész városban.

Ma sikerült számba venni a Gneisenau személyzetét. Mindössze harmincnegyeven hiányoznak. Ezeknek a holttestét még nem fogták ki a tengerből. A vízbefutalt közt van Kretschmann kapitány, Berninghaus első tiszt, Fruerer főmérnök, Scher gépész, Berndt hadapród.

A mentési munkákban a spanyol matrózok a saját életüket kockáztatták német társaikért. A bátor életmentők közül tizenketten a tengerbe fulltak. Egytől-egyig szegény matrózok, kikötő munkások s majdnem valamennyien családos emberek. A malagai német kolónia gyűjtést indított meg árvaik, özvegyeik felségítésére.

A Gneisenau-n volt Bülow karlsruhei parancsnoklő tábornoknak a fia is, aki szerencsésen megmenekült.

Berndt Kurt hadapród, aki a hullámok közt lelte halálát, fia Berndt titkos tanácsosnak. A boldogtalan csak tizenkilenc éves volt.

Rosenberg-Gruszcinszki vezérőrnagy fiát mentőkötelen vonták partra. Súlyos sebesülten fekszik a katonai kórházban Malagában.

Báró Schleinitz-Hohenborn hadapródról eddig semmi hír. Ez volt a Gneisenau huszonnyeg hadaprója közt a legfiatalabb; az atyja nyugalmazott ellentengernagy.

A Charlotte nevű iskolahajónak, amely most Korfuban van, parancs ment Kielből, hogy induljon azonnal Malagába és segítsen menteni, amit még lehet. A sebesülteket, mihelyt valamennyire lábra állanak és a megmenekülteket a Malagában megforduló német gőzhajók csoportonként hozzák vissza hazájukba.

Nagyon valószínű, hogy a Gneisenau ágyuit, pénztárát és a hajó törzsét ki lehet majd emelni.

Berlin, december 19.

Vilmos császár a következő táviratot küldte Fischer tengernagynak:

Konzulum arról értesített, hogy ön szives volt két hadihajót katonáim rendelkezésére bocsátani. Ezt a kegyességét sietek hálásan megköszönni. Ugy segít a felebarát felebarátjának.

— **Megugrott szélhámos.** Egy csapat szegény ember jelent meg a napokban a rendőrségen, hogy panaszt emeljen egy Weisz Mór, Adorján Marcel és Morján Árpád nevek alatt működő szélhámos ellen. A rendőrség le akarta tartóztatni a jeles firmát, de ez már ekkorra elmenekült a fővárosból. Az eddigi panaszok alapján annyit megállapított a rendőrség, hogy a család eredetileg Weisz Mórnak hívták és áldozatait közel huszezer koronával károsította meg. Az év elején fizetési zavarokba került Salgó Sándor újpesti nyomdatulajdonos. Hatezer forinttal tartozott hitelezőinek, de pénze nem volt. Ekkor jelent meg ná a szélhámos. Adorján néven mutatta be magát és elmondotta, hogy duszagad apja támogatásával hajlandó lenne megvenni a nyomdát a betűkkel, gépekkel, teljesen felszerelve. Ad a nyomdát hátezer forintot olyképp, hogy átveszi a nyomda adósságait és az év végeig kifizet mindent. Kamat fejében pedig bizonyos nagy tömeg nyomtatvány szállítására kötelezte magát. A nyomdásznak tetszett az üzlet, melyet sógora, dr. Sugár Bódog újpesti ügyvéd utján meg is kötött, Weisz pedig behozta a gépeket és felszereléseket a Kerespesi-ut 66. szám alatt bérelt helyiségbe. Nemsokára lapot is indított *Cselédség* címmel, melyen Morján Árpád címmel ő maga szerepelt, mint szerkesztő. Ehhez a laphoz három szolgát szerződtetett 1200 korona kaucióval, a könyvelőtől 600 koronát, egy írnoknótól 800 koronát, egy művezetőtől pedig 2400 koronát esalt ki óvadékképpen. Azonkívül egy kispesti jómódú földmívelőt is szerzett 2400 korona értékű váltót, amelyen hamarosan tuladott. A nyomdászemélyzet bérét nem fizette s csak szép szóval ártatgatta őket. Egy nyugalmazott távirónótól 2000 koronát esalt ki egy Cseléd-Ötthon alapítására oly feltétellel, hogy az illető nőt teszi majd meg az Otthon igazgatójává. Mindezeket felül még egy esomó kitöszött hitelező kesereg a pénze után. Valószínűnek tartják, hogy Weisz Mór Amerikába menekült, mert eltűnése idején nagyobb pénzüsszeg volt nála és vidéken lakó családja sem kapott azóta hírt felőle.

— **Ellopott örökség.** Érdekes ügyben folytat most a rendőrség nyomozást. Pár héttel ezelőtt elhalt egy fővárosi cipészmeister, aki nem a legjobb viszonyban élt a feleségével. Többször szétváltak, majd megint kibékültek. A cipészmeister súlyos betegségbe esett s halálos ágyán kötötte, hogy felesége keresse föl. Az asszony el is ment a hadoklóhoz, aki azután elmondotta, hogy tekintélyes vagyona van, amelyet egyik ismerősénél deponált. Ez a vagyon onnan származott, hogy az illető cipészmeister a még annak idején létezett lutrin nagyobb összeget nyert, amelyen azután részben sorsjegyeket vásárolt, részben pedig iparvállalati részvényekbe fektette tőkét. A sorsjegyek közül egyik szintén nyert s így pár ezer forint vagyon ura lett. Ezt a pénzt egyik jó ismerősénél deponálta takarékpénztári könyv alakjában. Am most az illető az egész dolgot tagadja s ebből keletkezett a bűnpör. Az özvegy követeli jussát, az illető jóbarát azonban tagad mindent. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy mint áll az egész ügy.

— **Dr. Fried Samu** fogorvos utazásából vissza érkezett és ismét rendel: Erzsébet-tér 8. sz. (Édeskuty-ház).

(x) **Esernyők** feltűnő olesón Détschynél, József-tér.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

(x) **Ragyogó karácsonyfádisz.**
Uj! Football társasjáték frt 2.—
Halifax frt 1.50. Kertész Tódornál.

(x) **A legfurcsább nevek alatt** vannak hirdetve különböző gyárosok Santal-készítményei. Tisztaság és hatás tekintetében a külföldi készítményeket felülmúlja a **Santal Egger**, melyet orvosok is rendelnek, ahol Santal. Copait vagy Cubabát javasolnak. Figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy dr. Egger-léle készítményt kérjenek, tigrisje védjeggyel.

(x) **Feltűnést keltő** karácsonyi ajándék: hőlgyek részére, szecessziós selyem harisnyakötő párja 1 frt. urak részére elegáns selyem nadrágtartó 1 frt 25-től feljebb. Kapható **Kertész** Pál divatárú házában Kerepesi-ut 44., a Népszínházzal szemben.

A Budapesti Napló Naptára.

A **Budapesti Napló** mai számához mellékeljük a szerdai számunkban közölt vasuti vonalakon lakó előfizetőink számára a **Budapesti Napló Naptárát**. Kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az esetleges reklamációkat a helyi postahivatalnál láttamoztassák, előbb azonban kérdezzék meg az újság kézbesítőtől, hogy nem érkezett-e címükre naptár. E végből napról-napra közöljük, hogy a következő nap mely vasuti vonalak mentén lakó előfizetőink számára küldi szét a kiadói hivatal a naptárt.

Fővárosi előfizetőinknek karácsony előtti kézbesítik a lapkihordók a naptárt.

A **Budapesti Napló** december 21-iki, pénteki számához mellékelve a következő vasuti vonalak mentén lakó előfizetőink kapják meg portómentesen a **Budapesti Napló Naptárát**:

Budapest—Brassó fővonal.

Kolozsvár—Nagykároly	} mellékvonal.
Kocsárd—Szász-Régen	
Maros-Ludas—Beszterce	
Brassó—Kézdi-Vásárhely	
Balázsfalva—Sóvárad	
Brassó—Gyimes	

Budapest—Fozsony—Bécs fővonal.

Galánta—Zsolna	} mellékvonal.
Párkány-Nána—B-Gyarmat	
Fozsony—Szokolca	
N-Surány—Aranyos-Maróth	
Nagy-Szombat—Kutti	
Eszékújvár—Privigye	

Budapest—Ráckeve.

Budapest—Lajosmizse	} mellékvonal.
Budapest—Esztergom	
Budapest főposta	
Budapest—Szent-Endre	

Budapest—Bród fővonal.

Sárbogárd—Szegezsd	} mellékvonal
--------------------	---------------

Budapest—Királyháza fővonal.

Dobrecen—Büd—Szt.-Mihály	} mellékvonal
Szatmár—Nagy-Bánya	
Körösmező	

Budapest—Győr—Bécs fővonal.

Győr—Ebenfurt	} mellékvonal
Fozsony—Komárom	

Budapest—Grác fővonal.

Szombathely—Binkafő	} mellékvonal
---------------------	---------------

Budapest—Gyulafehérvár fővonal.

Arad—Gurahonc	} mellékvonal
Kétegyháza—Mezőhegyes	
Piski—Petrozsény	
Ujszász—Jász-Apáti	
Nagy-Várad—Gyoma	
Mezőtúr—Mezőhegyes	
Alvinc—Vöröstorony	

Az elsüllyedt kincsek.

Az az orosz hajó, amely a sahnak Európában vásárolt kincseit vitte, elsüllyedt.

Hová nehezen jut a nap fénye,
S ha eljut, csak dereng, sötétén kéken,
Lenn, sok száz ölnyire
Tenger fenéken
Hever a kincs,
A kincs, mely volt,
A kincs, mely nincs.

Bús némasággal borul egymásra,
Mindaz, oh olvasó,
Mi tán nem is kellene önnek,
De ami kellett Muzaffer Ödönnek,
Mindaz, mit vett,
Vagy helyesebben: mit a nagy atak
Alkalmával neki eladtak,
Amit rászórt Pest és Páris,
Automobil, hamis kalásis,
Varrottas, önműködő zongora,
München söre, Tokaj bora,
Sok híres festmény, eozin-váza,
Melynek Pécselt titok a máza,
Gázkályha, konzerv, távcső, puska,
Diszkard, díszeszizma, díszrevolver,
Csodás valóban, hogy mennyit elver
Ah,
Ha nálunk utazik a sah!

Szomorú volt a zongora,
Sóhaj kelt a sok acélhúrban,
S gé-durban
Igy zokogott:
„Oh én se zongorázom többé
A Nap fiának,
Oh, mily nagy bánat,
Hüromon polka, keringő támadt
Tavaly, ha belém dobtak egy hatost,
És most
Én dobnék egy forintot abba,
Ki lesüllyedne a zúgó habba,
S felhúzna engem!
Oh eszemem,
Könyörüljétek meg rajtam,
Ki önműködő voltam hajdan,
Tekintsétek ősz apám, már mint
Sternberg Ármint!”
Csönd lett. A mélyben szörnyek úsztak,
Mindeniken volt vagy tíz-husz tag.

Halkan zizegve,
Csöndet megszegve
Szólt a varrottas:
„Igazán, megőrül az ember,
Ha érzi, hogy mily sós a tenger!
Mondták: — Ennek kevés az ára —
S rászórtak a sábnak nyakára.
Már ott is sóztak, itt is sóznak,
Ez az én nagy nyomorúságom,
Hát nincs más, mint só, a világon?”

Az automobil is beszél:
„En gyorsabb vagyok, mint a szél,
Gyorsabb mindennél,
S most itten álok,
Pauzálók.
Oh, emlékszem még a Nap fiára,
Midőn a hotel udvarán
Oly ruganyosan ugra rám.
Oh, mily nagy örömmel szaladtam,
Oly édesen, puhán ült rajtam,
E gyönyört, ah, ki érti meg?”

Ti ezt nem értitek!
Ti rajatok nem ült még senki,
S így nem érzitek a különbséget,
De én ittam a gyönyör kelyhéből,
S így tudom, ah,
Hogy hogyan áll a sah.”

Volt még sok szónok, sok beszéd,
Szavuk neszét
Elfogta vízával a tenger.

A sah mit sem hallott belőle,
Itt ugyan beszélhettek tőle,
Agyában édes álmot aludott,
Midőn meglebent rajt' a függöny
S felköltötték: „Nagyúr, egy sürgöny.”

Elolvasta.

„A teremtésben más vesztes nincsen,
— Kiáltott — csak én! Veszve kicsem!
Az udvaroncok elosontak,
S a Nap fia most egyedül maradt.
Gondolkozott,
S bús arca lassan vígra változott.
Szelid mosoly jelent meg ajkán.
Nem bírt a bú a Nap fiával...
Meggzóltat, filozófiával:

„Ami elsüllyedt, az elsüllyedt,
Senki vissza nem adhatja,
Ez Allah akarata.
S ha Európában
Egyebet nem tettem volna,
Mint vásárolni lóhalálban,
Most koldulni lehetne menni,
Mert nem maradt meg semmi, semmi.
De ah,
— S itt mosolygott a sah —
Velem nem minden nő volt mostoha...

S ez nem sülyedhet el soha.

—o—

SZÍNHÁZ, ZENE.

„**Filharmoniai hangverseny.** Ma este tartotta meg a **Filharmoniai Társaság** a **Vigadó** nagytermében **IV. hangversenyt**, amelynek tiszta jövedelme a **Filharmoniai Társaság** özevgy- és árvasegélyző egyesületének jutott. A nemes éli nem járhatott rosszul, mert a hatalmas csarnok zsúfolásig telt meg. A mai műsor újdonsága: **Major J. Gyula** vonós hangszerekre írt **Szerenádja** (opus 24.) amelyet a kolozsvári konzervatórium annak idején megkoszorozott. Az ismert talentumu komponistának ez a négy tételű munkája nagyon formás és tetszetős, de tartalma ellentétben van a nagy kerettel, amelybe szerzője beillesztette. Az első tétel (allegro moderato) nagy tudásról tanuskodik, de nem egységes a keresztülvitelében; az *andante melancolico ungheresében* (II. tétel) hangulatosan fonódnak ugyan össze a magyar motívumok, de anélkül, hogy köztük szerves kapcsolatot találhatnánk és a részleteiben lötlöttebb tetszetős tétel szerkezetében mégis csak zilált; egyedül a 3-ik tétel, a *gavotte*, amelynek egyszerű instrumentációja stílusérzék és a régi mesterek ismeretére mutat, tölti be egységesen keretét, noha dallama, ha kissé utána tekintünk, kissé vu-gáris eredetű; a *finale (andante-allegro molto)* biztos effektussal zárja be a nagyon tetszetős munkát. A közönség sok szimpatiaival hívta ki a derék szerzőt. — Az est vendége **Gulbranson** Ellen asszony kamaranékesnő, a porosz udvari operabáza drámai énekesnője volt, akit a **Lipótvárosi Kaszinó** legutóbbi hangversenyéről már ismerünk. A művésznő, aki megjelenésére nézve valóságos *Überceil*, a nagy csarnokban az organumának is megtelelő teljes zenekari kíséret mellett jobban érezte magát, mint multkor intímabb környezetben. Szerény **Büsendorfer** mellett. **Gulbranson** asszony nagy stílus és elsörangú drámai énekesnő, ha ennek a rangnak az osztogatásánál nem használjuk normál **Lehmann Lili** és **Sucher** asszony zsenijét és csak a mának új jelenségeire vagyunk tekintettel. Hatalmas szopránjában dominál a drámai erő és különösen a középlekvésében — ami oly ritka kincse a drámai énekesnőknek — sok melegség és a fény, amely azonban a felső regiszter havas régióban hanyatlak, az alsó fekvésben azonban inkább érvényre jut. **Gulbranson** asszony első sorban **Wagner**-énekesnő a legelőkelőbb fajtából, de hiányzik belőle a **Lehmann Lili** benső átszellemlültsége, az a művészet, amely a szív kítőró költészete. Azonfelül szövegkijetése meglepően hiányos; elvígve nem német asszony! Az **Istenek alkonyá-nak** zárójelenetét és a ráadásul adott **Tannhäuser-bélepőt**, a teljes zenekari kíséret mellett mindvégig diadalmas organummal énekelte, igazán nagy gyönyörűségére a közönségnek. Mintha kisebb sikert aratott volna **Grieg** két dalával, amelynek szövegét **Abrányi Emil** gyönyörű fordításában már ma közöltük. A **Monte Pincio** az északi komponistának egy olasz nótturnója, amely tele van hangulattal, de talán mégsem olyan egységes remek, aminőt ebben a zsánereben Észak egy másik nagy fiától, **Svendentől** kaptunk. Művészibb és egységesebb műremek a **Heitlyu**, noha egyik se tartozik **Grieg** „nagy” dalai közé. A közönség viharosán ünnepelte a művésznőt. — **Beethoven**

II. nyitányáról és Haydn III. szimfóniájáról, amely talán már kissé idegen a mi érzésvilágunknak, nem kell külön megemlékezni. — *Kerner* Istvánt, a Filharmoniai Társaság jeles dirigensét, aki a mai hangversenyt is lendülettel, odaadó temperamentummal és mélységes értelemmel dirigálta, már megjelenésekor nagy tapsal fogadták.

Népszínház. Miss *Mary Halton* ma kezdte meg a *Népszínházban* három estére terjedő vendégszereplését a *San-Toy* címszerepében. A vendégszereplés okának intimitásai már jóval előbb kiszivárogtak a színházi kulisszák mögül s meggyoróhódja szorítva, abban állanak, hogy Miss *Mary Halton*, akinek szerződés szerint a *Jones*-operett címszerepét eredetileg kreálnia kellett volna, nagy előzetességgel felbonthatta ezt a szerződését, amit a *Népszínház* igazgatója azzal viszonzott aztán, hogy meghívta néhány estére az angol szubrettet a *San-Toyban* való vendégszereplésre. Ma este kezdődött a direktori lovagiaságnak ez a vendégjátéka. Miss *Mary Halton* magát nem szükséges felideznünk a *budapesti* közönség számára. Az angol szubrett amolyan „vonzóerő” számba megy nálunk s a *budapesti* közönség nem egyszer töltötte meg a szorongásig egy másik színháznak a nézőterét, hogy aztán hólyagosra tapsolja a tenyerét a *Gésák*-beli *Mimozájának* szeniális alakításáért. Zajosabb estéje tehát már volt Miss *Haltonnak* *Budapestben* több is, mint ez a mai *San-Toyban*, de ez éppenséggel nem jelenti azt, hogy az angol szubrett nem az a kiváló operett-művész, akinek a *Mimozában* megismer-tük. Miss *Halton* a nagyszabású szubrettek fajtájából való s mindenekelőtt előkelő operett-stílus jellemzi alakítását, amelynek semmiféle irányban nem tesz concessziót. Hogy ugy mondjuk, jellemet alakít szerepéből, amelyet aztán száz meg száz finom, apró, de csupa jellemző vonással tud feldiszníteni. Ezt cselekedte ma este is a *San-Toyban*. Énekbéli művésze-talán még játék-bravurját is felülhaladja, mert néha bámulatrámélt ökonomiával tudja leplezni még hangjának fogyatékosait is. Miss *Halton* *San-Toyja* a ennél fogva mindenképpen élvezetes volt ránk nézve. Az est couleureje azt mutatta, hogy a közönség is annak találja. Az angol szubrett az est élvezetes hangulatát még azzal is fokozta, hogy gyakran „édes honi nyelvünk” egy-egy szavát, mondását vegyítette bele angol prózájába, ami tekintve a jóízű derültségektől, amelyeket ilyen mondásaival: „En vadjak!... „Nem okorrok!... „Mago tsatsi!... fakasztott, tullekkes honfitársainkat még nagy tapsokra is ragadta. Az angol diva vagy négy angol betét-dalt is énekelt, ezek közt keltőt, a *San-Toy* szerzőjétől magától, amelyekkel nagy hatást keltett. Csak az est történelmi hűsége kedvéért jegyezzük fel, hogy egy ilyen *Jones*-féle betétnél le kellett a zenekart egy ízben kopogtatni és a dalt újra kezdeni, mert a zenekar sehogy sem akart összetalálkozni Miss *Haltonnal*. Fel kell még említenünk az angol szubrett rendkívül érdekes és fényes eredeti kosztümjeit, amelyeknek szintén sok bámulójuk akadt. Az érdekes *San-Toy*-estnek a hősnője, természetesen sok tapsban és kihívásban részesült. Nagy sikere volt *Fedd* Sári kisasszonynak brilláns táncprodukciójáért továbbá *Z. Bárdy* Gabinak, *Némethnek*, *Kovácsnak*, *Raskónak* és a többi szereplőnek. A zenekart *Kont* dirigálta egész tüzével és tudásával. (M-s.)

A Magyar Királyi Opera ujdonsága. A *Magyar Királyi Opera* legközelebbi ujdonsága *Erkel* Ferencnek *Sarolta* című háromfelvonásos víg dalműve lesz, melynek címszerepét *P. Bianchi* Bianca fogja személyesíteni. Az igazgatóság az első előadást január közepére tervezi és a próbák már serényen folynak a dalműből. Az *Erkel*-dalművel párhuzamosan tanulják *Donizettinek* a műsorról rég lekerült *Don Pasquale* című háromfelvonásos víg operáját és *Charpentier* *Lujza* című négyfelvonásos zenedrámáját is.

Sorma Ágnes a Vigaszínházban. *Sorma Ágnes* asszony, a berlini drámai művésznő *vigaszínházi* vendégjátéka iránt mindenfelől olyan nagy az érdeklődés, hogy a művésznő vendégfellépésére az elsőrendű jegyek már ma, egy héttel az első előadás előtt, elkeltek. Különösen a *Nóra*, a *Szentiványi tizek* és az *Elsőlyédt* *harang* előadásai elé néz a közönség a legnagyobb várakozással.

Ezzel a hírrel kapcsolatosan felemlítjük, hogy a *Berliner Börsencourir* legutóbbi száma teljes szövegében idézi lapunknak azt a cikkét, amelyvel *Sorma Ágnes* *vigaszínházi* vendégszereplését fogadtuk. A *berlini* újság örömmel konstatálja rólunk, hogy éppen az a *budapesti* újság, amely a bécsi színpadok betolakodása ellen indított harcnak az élén küzdött, most meleg rokonszenvvel üdvözlöi a magyar fővárosban a *berlini* művésznőt, mint a germán kultúrának és művészetnek egyik kiváló képviselőjét. A *berlini* újság azt írja, hogy *hálaul* fogadják ezt a kijelentésünket. Mi viszont örömmel vesszük tudomást a *berlini* újság közléséről s csak ismételtük, hogy

mindazzal a tiszteletteljes rokonszenvvel, amelyvel a lovagias német császár személyét a magyar köznévelmény körülveszi, fogjuk üdvözölni a magyar főváros legszebb színházának színpadán a germán színművészet egyik legfényesebb művészhatalmát, *Sorma Ágnes* asszonyt.

Gróf Zichy Géza jubileuma. Gróf *Zichy Géza*, aki hervadhatatlan érdemeket szerzett magának a magyar zeneirodalom terén s akinek a *Nemzeti* (Zeneiskola) *Zenede* felvirágztatásában oroszlanrésze van, 1901. január 7-én ünnepli zeneiskolai elnökségének 25-ik évfordulóját. Ebből az alkalomból az ország összes zenei intézetei, dalos-egyesületei küldöttségileg fognak megjelenni a fővárosban. A jubiléus zeneszerző, aki már több, mint husz esztendő óta nem zongorázott nyilvánosan a magyar közönség előtt, ebből az alkalomból el fogja játszani *fel kére irt* saját szerzeményű zongora-hangversenyét, amely eddig mint műfaj únicum a zeneirodalomban. A *Nemzeti* (Zeneiskola) *Zenede* énekkarához több fővárosi dalos-egyesület is csatlakozott s a próbák máris serényen folynak a megyéhez diszteremben, minthogy a Zeneiskola helyisége erre szűknek bizonyult. A nagyszabású jubiléus hangversenyt, amelyet a *Vigadó* nagytermében tartanak meg, nagy lakoma követi, melyet a *Nemzeti Zeneiskola* igazgatósága rendez elnöke tiszteletére. Gróf *Zichy Géza* ez alkalomból néhány eddig ismeretlen, a *Nemzeti* (Zeneiskola) *Zenede* érdekében hozza intézett *Liszt*-levelet fog az intézet rendezésére bocsátani.

Karácsonyi concert-populaire. A VII. kerületi népkönyha javára *karácsony szerdáján délután fél 5 órakor* a *Vigadó nagytermében* rendkívül érdekes népszerű hangversenyt rendeznek. *Reichmann* Tivadar, a bécsi Opera híres baritonistája *Verdi Alarcos báljának* énekeli egyik nagy jelenetét. *Hilgermann* Laura, a mi volt bájós altistánk *Figaro* nagy áriájával kezdi meg műsorát. Majd *Schubert*, *Schumann*, *Brahms*, *Kjerulf*, *Tschalkowsky*, *Saint-Saëns* és *Grieg* legzebb dalaiból énekel a két híres művész felváltva egyes számokat és *Bendiner* Nándor, a kiváló fiatal zongoraművésznőnk játszik *Schumann*, *Bach* és *Liszt*től több nagyszabású darabot. A ritka élvezetet ígérő hangversenyt iránt nagy érdeklődés mutatkozik. A jegyek ez esetben tekintettel a nemes célra, igen olcsók és 2, 4 és 6 koronáért kaphatók.

Francia operette társulat a Magyar Színházban. A karácsony előtti csöndes hétnek a *Magyar Színház* is megadja a maga érdekes attrakcióját. Az igazgatóságnak ugyanis sikerült egy francia operette-társulatot, amely most van európai körúton és *Budapestben* átutazik, két estére terjedő vendégszereplésre megnyerni. A társaság tegnap játszott először *Bécsben* és a *Nimiche* előadásával nagy feltűnést keltett. Az érdekes operette-stagione a *Théâtre des Nouveautés*, a *Bouffes Parisiennes*, a *Gymnase*, a *Palais-Royal* és a *Folies Dramatiques* legjobb tagjaiból áll és ma a legjobb vaudeville-ensemblét képezik. A társulat starja, a híres szépségű *Jane Pierny*, kinek külső és művészi előnyeirel a bécsi lapok nagy elragadtatással írnak. *Mm. Pierny* és társulata a *Magyar Színházban* szombaton, e hónap 22-én lép fel először és pedig a *Nimiche*ben, vasárnap december 23-án este pedig a *La femme à papaban* folytatják vendégszereplésüket, amely után a társulat Keletre utazik. Ezekre az előadásokra szóló telemelt áru jegyek már ma kaphatók a *Magyar Színház* jegypénztáránál és *Bárd* Ferenc és testvére zeneműkereskedésében. A szombati és vasárnapi előadásokra eddig eladott jegyek érvénytelenek s azokat a pénztár délig visszaváltja.

A Népszínház eredeti darabja. Említettük, hogy *Guthi* Soma és *Rákosi* Viktor, a *Napoleon öcsém* és a *Tartalékos férj* szerzői, új énekes bohózatot írnak a *Népszínház* számára s hogy darabjuk még ebben az évadban fog bemutatásra kerülni. Az új *Guthi-Rákosi*-darabnak, mint értesülünk, *Jupiter* lesz a címe s címszerepét *Szirmai* Imre fogja játszani.

Rosenthal. Holnap, esütörtökön, tartja meg *Rosenthal* második önálló hangversenyét a *Vigadó* nagytermében. A hangverseny műsora *Schubert*, *Chopin* és *Beethoven* műveiből van összeállítva. A tiszta jövődelem egy részét a *Vörösmarty szoboralap* javára fordítják. A még megmaradt jegyek *Bárd* Ferenc és társa óg zeneműkereskedésben kaphatók.

Saharet a San-Toyban. Adtunk hírt róla, hogy *Saharet* kisasszony, az ausztráliai születésű táncosnő, február havában vendége lesz a *Vigaszínházban*. Ugy értesülünk, hogy abból a tizenkét estéből, amelyre *Saharet* kisasszony szerződése szól a híres táncosnő néhányat a *Népszínház* színpadán fog tölteni és pedig a *San-Toy* operett keretében. *Saharet* kisasszony a *Jones*-operett második felvonásában fogja bemutatni táncművészetét Miss *Trixy* táncjelenésében.

Gyermekhangverseny a Telefon Hírmondóban. A *Telefon Hírmondó* kis előzetőinek ma délután 3 órakor karácsonyi gyermekhangversenyyel kedveskedik. A hang-

versenyen, mely tisztán a karácsony színezetét viseli, közreműködésüket megígérték: *Bercs* Mimi urnó, a magy. kir. Operaház tagja, az *Operaház* női kara, *Pétek* Ferenc ev. ref. lelkész, *Várdi* Sándor, a magy. kir. Operaház tagja, *Fligi* József és *Hartmann* Jenő urak. A hangversenyt *Zörgö* bácsi rendezi. — Este a *Telefon Hírmondó* a magy. kir. Operaház előadását közvetíti: a *Hoffmann mesét*, mely ezuttal körül színe másodsor. Az opera végetével érdekes ujdonságokat olvastat fel a *Hírmondó*, azután pedig 11 óráig *Zöldi* Marci cigánybandájának a muzsikája lesz hallható az Emke-kávéházból.

Szezonversek

balletről meg ballerínákról.

I.

Ha csöndes ösztróli estén
A szívem búsan elszorul,
Míg odakünt a háztetőkre
Nyomasztó, sűrű köd borul, —
Nagy kedvelő bölcselgini szoktam
Oly fontos problémák fölött,
Melyekhez stilszerűen illik
A fentemlített öszi köd.

Ily ködös öszi hangulatban
Imhol fejem' azon tőröm,
Mért oly kevés most *Budapestben*
Az emberekben az öröm?!

Továbbá, hogy mitől javulhat
E mégis visszás állapot?! —
És hirtelen ezen a ponton
Egy új probléma megkaptott.

Ha már e földi siralomvirgoly
Oly szomorú, oly árva lett,
Mért nem virágozik örömünkre
Az Operában a ballet?!

És minthogy azt rendelte nékem
Foglalkozásul istenem,
— Hahogy megélni tán kívánnék, —
Szezonverset kell zengenem,

Tebát gyártódják a szezonvers
Oly témáról, mely érdekel, —
Táncoljanak a ballerínák,
Ha nékem énekelni kell!

II.

Én istenem, ha ott lehetnék,
Mikor a hétnek műsorát
Gróf *Keglevich* megállapítja,
Igy szólnék: Excellenciád,

Szív, rosszkedvű a lakosság,
De vidámságot ad neki,
Ha Operánknak műsorára
Folyton balletot tűzne ki!

III.

Nem tudom, mi van velem,
Bánt egy édes gyöttelem:
Bú a szívben, köny a szemben,
Csak a *She* jár az eszemben,
És nyugalmam' nem lelem?

Ugy, a hogy ott látni őt,
Soh' se látni azt a nőt, —
Ó a ballet rózsaszála,
Első koriféa, — nála
Szebb és karosúbb soh' se nőtt!

Nem tudom én, ki a legszebb
És a legjobb ballerína? —
Balogh Szidi, kit *Firdúzi*
Szóke rózsaszálnak hína?

Avagy talán *Schmideck* Gizi,
Virtuóza a mosolyának,
Ki után a perzsa sahnak
Mór gyerkőci is bomolnak?

Vagy tán a szép *Kráner* Ilka,
Kihez képest szóke próza
Költészet meg ritmus nélkül
Asszonynénje: *Kráner* Róza?

Vagy tán Kelet éjvirága,
Teldi idomú *Láng* Cicelle,
Kinél kérdés: táncosnőnek
Ennyi bájjal bírni kell-e?

Vagy a szóke Szabadosné,
A ki Rubens-ideál is?
Vagy *Röck* Tonosi, ki e téren
Első sorban speciális?

Mit tegyen az igaz bíró
Az érdekes, kedves *Dietzel*?
Kiss Hermin is elragadó,
Azonfelül bizony spicceol!

Szokolovich is nagyon szép,
Kinek szöke dús hajára,
Ugy szeretnék ráborulni,
Mint a diszkrét hold sugára!

Ki a legszebb? ... Sokan vannak,
Korifeák, balletlányok,
Kadrillokban, ensembleban, —
Azonfelül a patkányok, —

(Kik öt évig gázi nélkül,
S püfföléssel képezettek,
S öt év múlva tíz forintért,
Csillagai a balletnek.)

Ki a legszebb? ... Sok az olyan,
Ki elbűvöl, ki leláncol, —
De pénzért is vennék jegyet,
Hogyha Gaszner Boris táncol!

(G—ly.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Kisleány-Társaság ma délután felolvasó ülést tartott, amelynek elején Vargha Gyula föltitkár beszámolt a Társaság Vörösmarty-ünneperéről, mire bejelentette, hogy Szegedi Maszák Elemérné 200 koronával belépett az alapító tagok sorába. Aztán Vadnay Károly nagyszabású emlékbeszédet mondott Ceuczor Gergely fölött, születése napjának századik fordulója alkalmából. A gyönyörűen megírt megemlékezés a közönség lelkes tapsal jutalmazta, Beöthy Zsolt elnök pedig a társaság nevében köszönetet mondott, ifjú hévvel munkálkodó veterán írónknak. Majd Kozma Andor felolvasta gróf Zichy Géznak Karácsony estjén című hangulatos költeményét, Vértessé Arnold Kóhá című humoros elbeszélést vilányozta föl a hallgatóságot, végül pedig Kozma Andor olvasta föl Adriai emlékeit, három bájos költeményét, nagy tetszés mellett.

○ A magyar heraldikai és genealogiai társaság holnap, csütörtökön 5 órakor az Akadémia első emeleti üléstermében tartja nagygyűlését. 1. Elnöki megnyitót. 2. Emlékbeszéd Szilágyi Sándor fölött, tartja Fejérváry László második elnök. 3. Másodelnökválasztás. 4. Titkári jelentés az elmúlt évről. 5. A pénztáros jelentése. 6. Esetleges indványok.

Nyilttér.

Lepghatsarab
vasas
arzenes viz
varsoenyenek,
noi betegesgek,
ideg-sorbeteg-
segek stb. ellen.

Kapható az összes savanyvíz-üzletekben, — gyógyszerár- és drogeriákban.

MATTONI ÉS WILLE, BUDAPEST.

MEINLGYULA KÁVÉ-BEHÓZATAL BUDAPEST

Kossuth Lajos utca 1 sz.

kívánatra küldök képes
szakíratot művészi kivitelben
Ingyen és díjmentesen

MEGJELENT

HOLLÓ MÁRTON

TALÁLT TÖRTÉNETEK

című elbeszélés-kötete.

Ára: két korona.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadó-
hivatalában, József-körut 18.

A „jövő“ író-tolla

10,000 szót lehet egy töltéssel írni!

A merikai tölthető tollszár az aranytollal. ★

10 KÜLFÖLDE ALKALBAN ÉS ÁRBAN. ★ ★ ★

Főraktár: Budapest, Dorottya-utca 12. Argyereket kívánatra küldünk.

Hirdetmény.

A Pesti Chevra Kadisa
tagfelvételi bizottsága a minden három évben egyszer történő tagfelvételeket

csütörtökön, folyó hó 20-án fejezi be. E napnak délutáni 6 óráján tul tagok többé felvételt nem nyerhetnek.

Budapesten, 1900. december havában.

A Pesti Chevra Kadisa
előjárásága.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A losonci halálos párbaj. Harmadfel esztendeje végzetes kimeneteli karpárba volt Losonecon. Klein Izidor joghallgató és Koléner Béla fakereskedő mérték össze kardjaikat. A párbajban Koléner az ötödik bordáján súlyos vágást kapott s meghalt. A balassa-gyarmati törvényszék Klein Izidort egy évi államfogházra ítélte. A tábla a büntetést két évi államfogházra emelte föl. A Kuria ma Losonczy Ödön kuriai bíró referációjára alapján a tábla ítéletét helybenhagyta. A referáda indokolásában súlyosító körülménynek vette a Viltner adóvégrehajtó vallomását és a losonci főkapitány bizalmas közlésében foglaltakat.

§§ Uj beosztás a királyi táblán. Ma állapították meg az új tanácsbeosztást a királyi táblán, január elsejére. Különös változás csak a büntető-osztálynál lesz, ahol az eddigi két tanács helyett a jövő évtől kezdve három fog működni. Ez azért vált szükségessé, mert az új büntető eljárás életbeléptetése óta igen felszökött a hátralékok száma s ezt másképp, mint a tanácsok szaporításával, lehetetlen megszüntetni. Az új beosztás a következő:

Polgári szakosztály. I. Közpolgári szaktanács (egyzerszemszind az első polgári felülvizsgálati tanács). Tanácselnök: Vavrik Antal. Bírák: Véber Ottó, Hajdu Ferenc, Debreczeni Miklós, Rhorer Miklós, Vörösmarty János, dr. Belus Győző, Kacsokovics Jenő, dr. Nyevizkegy Antal, Hanák Kolos és Koós Emil. Jegyzők: dr. Sármir Antal fordító és Vidovich Ferenc al-bíró. — II. Közpolgári s egyszerszemszind urbéri szaktanács. Tanácselnök: Horváth Jenő. Bírák: Lipthay Kornél, Skoff Ivan, Lehotzky Lajos, Csery Gábor, sárói Szabó László, Végh József, Nyárasdi János, Forster József, Csilléry Kálmán, Tóth Gáspár és dr. Lallosevits János. Tanácsjegyzők: Stojkovics Tivadar, fordító és dr. Hammersberg Miklós. — III. Közpolgári s egyszerszemszind váltó-, kereskedelmi- és csőd-szaktanács (második polgári felülvizsgálati tanács közpolgári s kereskedelmi stb. ügyekre). Tanácselnök: dr. Décsy Zsigmond. Bírák: Watty Dezső, dr. Gedeon Albert, Antos Károly, Sarlay Ferenc, Wettstein Gyula, dr. Szalacsy Zoltán, dr. Tury Sándor, dr. Baumgarten Károly és dr. Forráys Ferenc. Tanácsjegyzők: dr. Kóvvi József, al-bíró és dr. Rónyi József, al-bíró és dr. Rónay Zoltán joggyakorok.

Büntető szakosztály. I. Büntető tanács. Elnök: Sárkány József táblai alelnök. Bírák: Kállay Adolf, dr. Szabó János, Burg Lajos, Tolnai Antal, Türk Szilárd és Zubovich Román. Tanácsjegyzők: dr. Zelenka Lajos al-bíró és Palotay János jegyző. II. Büntetőtanács. Tanácselnök: dr. Hérics-Tóth János. Bírák: Halmafi Sándor, Csiky József, Polyák Gábor, Ráth Zsigmond és dr. Istvánffy Lajos. Tanácsjegyzők: Dusardly István al-bíró és Piringer Gusztáv joggyakorok. — III. Büntető tanács. Elnök: Bakos János bíró, tanácsvezetői joggal főruházva. Bírák: dr. Devich László, Kossutány Géza, Balonyi Imre, Horváth Béla és dr. Bucz Lajos. Tanácsjegyzők: Stoffer Albert jegyző és dr. Schwicker Richard joggyakorok.

§§ Egy őrmester viszontagságai. Lehner Ignác számvevő őrmesterügyében ma fejezte be a törvényszék a tárgyalást s Simonyi Ignácot, aki a honvédelmi miniszterhez intézett beadványában avval vádolta az őrmester katona-orvosait, hogy azok saját mulasztásaik leplezetése érdekében mondták Lehner őrltnek, a

bírószág nyilvános rágalmazásért száz korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és az ügyész fölbevezett.

TÁVIRATOK.

Krüger utja.

Amsterdam, december 19. Krüger ideérkezett. A pályaudvaron a hatóságok és a tanács tagjai fogadták. Mikor az elnök a városházára hajtott, az egész uton nagy néptömeg üdvözölte nagy lelkesedéssel. A városházán a polgármester beszédet intézett Krügerhez, amelyben tisztességes békét kívánt a boer népnél. Krüger azt válaszolta, hogy várja a napot, amelyen isten, akinek segítségében mindenki bízik, ki fogja nyilatkoztatni akaratát. A városházán adott reggeli után Krüger megnézte azt a házat, amelyben a dél-afrikai menekülteket elhelyezték.

Hága, december 19. Krüger szembaja napról-napra nagyobb aggodalomra ad okot. Ma már olyan stádiumba lépett szembaja, hogy elhatározta: amsterdami utja után azonnal Utrechtbe megy, ahol egy szem-klinikán operációnak fogja alávetni magát.

A khinai háboru.

London, december 19. A Daily Mailnak jelentik Pekingből 17-iki kelettel: Hír szerint valamennyi hatalom előadta az angolok javaslatát a Kínához intézendő jegyzék bevezető szavainak módosítására vonatkozólag. Oroszország és Japán is hozzájárult, sőt Amerika hozzájárulását is várják. Az angol javaslat ugy szólv, hogy az irrevocable szót töröljék és a helyett jelenték ki, hogy a szövetségesek addig nem őrítik ki Pekinget a hatalmak követeléseit nem teljesíti. A német követ melegen pártolta az angol javaslatot. Az ekként módosított jegyzék aláírása most már legközelebb várható, az aláírt jegyzéket pedig három-négy nap alatt átnyújtják a khinai meghatalmazottaknak.

Közzgazdasági táviratok.

New York, december 19. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10.— (10.—), Jan-ra 9.46 (9.46). Márciusra 9.29 (9.31). New-Orleansban helyben 9.9/8 (9.9/8). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.25 (7.25). Stand white Philadelphianban 7.20 (7.20). Refined in Cases 8.55 (8.55). Credit Balances at Oil City 1.07 (1.07). — Zsir: Western steam 7.35 (7.35). Rohe és Brothers 7.55 (7.55). — Tengeri irányzata szilárd. — Dec-re 46 7/8 (46 1/8). Januárra 44 1/8 (44.—). Májusra 42 1/4 (42 1/4). — Buza irányzata szilárd. Piros ószi helyben 77 1/4 (77 1/4). Decemberre 77.— (76 1/8). Januárra —.— (—.—). Márc-ra 79 1/4 (79 1/8). Májusra 78 3/4 (78 3/8). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2 1/2 (2 1/2). — Káté: Iair Rio 7. sz. 6 1/2 (7.—). Dec-re 5.40 (5.50). Márciusra 5.55 (5.70). — Liszt: Spring Whea. clears 2.70 (2.70). — Cukor: 3 1/2 (3 1/4). — On: 25.50 (25.—). — Rész: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 19. (Terménytözsde.) (Zárlat.) Buza irányzata szilárd. Dec-re 69 1/2 (69 1/8) Jan-ra 70 1/4 (70.—). Tengeri irányzata szilárd. — Decemberre 41 1/4 (41.—). — Zsir: Decemberre 7.15 (7.10). Januárra 6.87 (6.82). — Szalonna short clear 6.70 (6.65). — Sertéshús: Decemberre 11.25 (11.25). Januárra —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Napló: Csütörtök, december 20. — Római katolikus: A. m. és Teof. — Protestáns: Teofil. — Görög-ország: (december 7.) Ambrus. — Zsidó: Kislew 28. Chanukah kezdete. — Nap kél: 7 óra 31 percek. — Nyugszik: 3 óra 53 percek. — Hold kél: reggel 5 óra 48 percek. Nyugszik: délután 2 óra 51 percek. A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.

Szórakozó helyek.

New York-kávéházban minden este hangverseny a honvédzenekar által, felváltva Radics és Balogh zenekarokkal.

Hanusz kávéház Király-utca sarkán, esténként a nagy. kir. honvédzenekar hangversenye.

Ferenczi kávéház. Csöka nemzeti zenekarának hangversenye.

Tatra kávéház. Király-utca Tordajo női zenekarának hangversenye.

Hazám kávéház. Horváth Jancsi jeles zenekarának hangversenye.

Monopol kávéház Váci-körut 37., minden este Oláh Sándor zenekarának hangversenye.

Folles Caprice kiváló új műsor.

Somossy Orfeum válogatott műsor.

Union szálloda, diszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerékpár-terem.

Putzer György éttermeiben Deák-út, minden este Schreier hegedű-hangversenye.

Erdélyi minta vendéglő. Dalszínház-utca, a fővárosi közönség találkozó helye.

KÜLÖNFELEK.

Őszi alkony.

Az őszi nap szelíd alkonyba olvad,
Nyugalmaként elszibadt fájdalomnak
A hervadó tájon csend, béke ül...
S mi együtt vagyunk ketten, egyedül.

Az esü szellő hinti rám s roád,
A halkdólok virágok illatát:
Késő emléket korán eltánt nyárból,
Amelynek minden perce minket vádol.

Miért virult csak másoknak a róza,
Miért jutott csak másnak pasztoróra
S nekünk ezernyi késég és remény?...
Ne kérdezd tőlem és nem kértem én.

Hiába búcsuzol, hő napusgár,
Ami szívünkben most virul a nyár,
Nekünk nyitott a legszebb őszi róza.
Ah, nem hiába álmodoztunk róla.

A hervadó tájon csend, béke ül,
Mi együtt vagyunk ketten, egyedül
S ha édes csókban összeforr az ajkunk,
Tűnt nyár után dehogyan lehet sóhajtnunk.

Mikolth.

+ **Modern Delia.** A franciaországi Clermont-ferraudi katonai bíróság törvényt ült a napokban egy szökevény csendőr-altszáz fölött. Regényes ok készítette a Bertrand Guinte nevű csendőrkáplárt a dozer-tálasra. Guinte egy esztendővel ezelőtt nőül vett egy ritkasépségű tizenhét esztendőes leányt, akinek könnyű vére csakhamar sok gondot okozott a fiatal férjnek. Polytón óvnia kellett a kikapós természetű menyecskét; végre is meguntta ezt az örökös örökdedést és visszaküldte anyjának a fiatal asszonyt. Szerelmes szive csakhamar visszavágyta őt. Parancsnokától néhány napi szabadságot kért tehát és *Bagnères-de-Bigorre*-ba; neje szüleinek ment, hogy megbocsásson a hűtelennek és ismét visszavigye őt a családi fészekbe. Az asszonyka ígért egy-kétet s visszautazásukkor folyton-folyvást azt hangoztatta, hogy utálja a katonák közt való életet, szökjék meg tehát vele Guinte, menjenek Spanyolországba s ott majd boldogságban élhetnek. A férj engedett a rábeszélésnek, ezredétől megszökött s az ifjú pár *San-Sebastianban*, közel a francia határhoz, telepedett le, ahol Guinte csakhamar jó álláshoz jutott és hat hónapig zavartalan is volt családi boldogsága. Az asszonyka egyszerre megelégette a nyugodt életet, magához vette megtakarított pénzüket és megszökött *Biarritzba*; férje, aki imádta őt, azonnal utána ment, rendkívüli heves jelenet játszódott le közöttük a szállóban, s mialatt Guinte a táviróhívatalba ment, hogy neje atyjának sürgőnyözzön, az asszony feljelentette őt a biarritzi katonai hatóság-

nál, hogy szökevény. Mire a férj visszaérkezett, fegyveres katonák várták s letartóztatták őt. A katonai bíróság két esztendői várfogságra ítélte a katonaszökevényt.

+ **A szultán és az automobil.** A török szultán melegen érdeklődik minden új mechanikai találmány iránt, meg is szeretet mindenféle gép-modellt. Nemrégiben motoros-kocsit hozatott Berlinből s meghívták a portához egy német mérnököt, hogy az mutassa be a padisahnak az automobil működését. A Yildiz-kioszk egyik termének ablakából nézte a szultán a német mérnök kísérletét, a többi ablaknál egész csomó udvari ember és szolgálta bámulta a csodás szerzámot. Hívtá ezeket a mérnök, hogy üljön be mellé egyikük, vagy másikat a kocsiba, de valamennyi lázott ettől. Mikor azután látták, hogy az öröngös másina nem robban széjjel, megjött a bátorságuk, s a szultánnak a parancsára felült előbb egyik udvari lakáj az automobilra, azután annyira megtetszett a sétakocsikázás a jelenlévő több udvari hivatalnokoknak is, hogy egymásután kérkedtek a padisahtól, hadd ülhesseken fel ők is a kocsira. A mérnök felkérte a szultánt is az automobilozásra, de a felséges ur mosolyogva felelte, hogy bár nagyon érdekesnek találja az önműködő kocsijárását, de ő maga sohasem fog ráülni.

+ **Bohém-esküvő.** Zajos-escüvő volt a minap. Párisban, a Quartier-Latinban. A vendégsereg oly hangos kedvtől volt, hogy majdnem rendőri beavatkozás vált szükségessé. Nagyon érdekes pár került egytűvé. Az új férj: Carter Julián, északamerikai születésű impresszionista-költő, tipikus bohém, aki az amerikai Paul Verlaine-nek nevezi magát. Ezelőtt tizenöt esztendővel került Párisba, mindenki ismerte a latin-negyedben a hanyag külsejű, kopaszfejű különcöt. Az utcai suhancok billardgolyó-féjének csufolták. Abban megegyezett Carl Verlaine-nel, hogy leginkább kávéházi és vendéglői asztalokra írta a verseit; ezek ugyan nem szereztek valami nagy hírnevet neki, de annál híresebb tette őt hihetetlenül nagy étvágya. Ő maga is nevetve beszél erről és az legfőbb büszkesége, hogy nincs a föld kerekéségén angol újság, amelyhez eddig verset ne küldött volna s vissza ne utasították volna. Azt is fődicsőségének tartja Carter, hogy egyszer anarkhista-ság gyauyáért négy hetet ült a fogházban. Dicsőségének zenitjén akkor volt, mikor a magyar származású *Királyfi Imre* őt szemelte ki arra, hogy a párisi világlájlításon egy látványos darabban a Néró császárt személyesen isse. Most az utóbbi időben, mióta a kiállítást bezárták, félirnak napi jövedelme volt, annyit kapott ugyanis azért, hogy egy barátjának a kuttyáját naponta két órán át sétáltatta. Tizenegy esztendő óta élkeztet *Panivard* asszony kis korszalmájában s e hosszú idő alatt egyetlen fillért sem fizetett a korcs-

márosnának. Végre is félni kezdett, hogy *Panivard* mama megunja a dolgot, egyszerűen megkérte tehát a kezét s az ötvenesztendőes vagyonos asszony nőül ment hozzá. A Quartier-Latin valamennyi bohém-cigánya jelen volt a lakadalmi dárdídon, amely teljes öt napig tartott. A boldog pár Velencébe ment nászutra.

+ **A kínai császárok kegyetlenkedése.** A legrettenetesebb kegyetlenségek jellemzik a régi kínai császárokat. Így *Khie* császár korlátlan szenvedélyű és példátlanul erkölcselen férfi volt. Feleségével, *Mei-hivel*, hallatlan dorbézolásokat vitt véghez a palotában. Egy nagy medencét szinüleg megtöltetett pálinkával és abba fojtatta meghívott vendégeit, a kikkel előzőleg együtt mulatott. A szép *Mei-hi* kegyetlen gyönyörrel nézte végig a szerencsétlenek halálutsáját. *Tseu* császár, ki nemsokára *Khie* után következett, igen erős férfi volt. Neki is, mint *Khie*-nek, kegyetlen felesége volt. E borzasztó nő magas ércoszlopokat állított fel, melyeket belülről fűtetett, kívülről zsírral kenetett be. Amikor az oszlopok áttűzesedtek, áldozatait élevesen süttette meg rajtuk. *Tseu* császár egy hideg téli napon sok embert látott a folyó jegén járkálni. Bekérgette őket a palotába és lábaitkat levágatta, hogy csontvöljüket megvizsgáltsassa orvosaival. Egy ízben a parasztok panaszt emeltek a császári hivatalnokok ellen, hogy vadászatok alkalmával nagy kárt tesznek a vetésekben. A császár kerékbe tőrette a panaszosokat. Miniszterei között találkozott egy bátor férfi, aki szót emelt a császár örönggő kegyetlenségei ellen, de rajta vesztett, mert a császár erre mosolyogva azon kívánságát fejezte ki, hogy szeretné egyszer egy jószívű miniszter szívét látni s nyomban kiszakította a miniszter szívét. Ugyanekkor a miniszter hű barátját is kivégeztette, nehogy, mint gunyosan mondta, haja megöszüljön a sajnálkozástól. Az ország nagyjai, hogy valahogy jó utra térítsék a császárt, egy jószívű szép leányt adtak neki harmadik feleségül. A császár csakugyan megszerette a szelíd szép asszonyt. De az első, gonoszlelkű asszony akkora hatalmat gyakorolt a császár felett, hogy ez végre kiszolgáltatta neki a fiatal császármét, kit a rettenetes asszony élevesen megöletett. Az ország végre megszokta a sok kegyetlenséget és feláldozta. A császárt cserben hagyták hivei, mire a szorongatott zsarnok meggyújtotta hálószobáját, hol gonosz nejevel együtt megégett. A felbőszült nép összetaposta holttesteiket és a madaraknak dobta martalékul.

+ **Tizenhat év mulva.** Egy *Larke* nevű bridgeporti parasztot ezelőtt tizenhat esztendővel elküldte a felesége egy zsák lisztért. *Larke* el is ment, de azóta egy nyoma veszett, mintha a föld nyelte volna el. Az asszony, annyi év telvén el, biztosra vette, hogy

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

Abban a világban, amelyben Zina élt, nem volt három ember, kinek ne szagatná szívét az övéhez hasonló szerencsétlenség. Ha nem tartának jó rendben idegeiket, lehetetlen volna az élet s a munka, amely pillanatnyi csüggedést nem tűr, teljesen megszűnnék. Zina nem volt valami beszédes kedvében ez este, hanem azért azzal a veleszületett egyszerűséggel vett részt a társalgásban, amelylyel minden kötelességet végezte. Segítette Andrejt, amikor ez helyesebb nézetekre akarta téríteni gazdjukat az „illegális” ember életéről. Nevett, amikor György azt bizonyította, hogy Oroszországban gyakran az „illegális” ember egyedül élvezi a törvény teljes védelmét. — Vegye példának önmagát — szolt Repinhez, — bizonyos benne, hogy a rendőrség az éjjel nem támad a házába? Csalás miatt elboacsított egy irnokot s ez bosszúból följelenti, hogy terroristákká fogad házába; mondott egykor valamit a kormány ellen s egy kém besugja a *Harmadik osztálynak*; évek előtt olyan hangon írt levelet valami barátjának, akit éppen letartóztattak s a levél nyilvánosságára került. Soha sem cselekedett ilyesmit? Repin bevallotta bűnszándékát. — Akkor hát merő gondatlanság részéről, ha nyugodtan alszik, — folytatta György — mert az éjjel letartóztatják s holnap reggel utban lehet *Arehangél* felé, vagy valami távolabb eső s sokkal kellemetlenebb hely felé. Az öreg ügyvéd mosolyogva felelte, hogy

reméli, hogy ilyesmi nem fog vele megtörténni, de természetesen nem lehet benne bizonyos. — De mi lehetünk! — kiáltott fel György tettetett gyözelmességgel. — Minden bűnünket lemostuk, valahányszor tűzbe dobjuk régi utlevölünköt s ujjal jelenünk meg. Föltéve, hogy ez jó, s nyitva tartjuk a szemünket, egész jól eligazodhatunk. En nemsokára a negyedik évfordulót ünneplem illegális életemben. — Ugy a rendes idő kézszeresét éled, más valaki költségen — szolt Andrej. — Kiszámították, hogy az illegális emberek közepes élete nem több két évnél. — Legalább is három esztendőre nyulhatnak, ha nem volnának oly lassuk utleveleik változtatásában — jegyezte meg leginkább sajátmaga kiélgetésére György, minthogy senki sem hallgatta bölcs megjegyzését. Jelentették a teát, és az egész társaság felkelt s átment az ebédlőbe. — Zinaida Petrovna — szolt Repin, aki a hátvédet vezette — egyetmást kell öntől kérdeznem, kérem, maradjon itt kissé. Zina — tette hozzá — küldd ide a teánkat. Meg akarta tudni az összes részletet férjére vonatkozólag, akit rendkívül tisztelt s megkérdezni, vajjon nem lehet-e valamiben szolgálatára. Zina kitalálta, hogy mit akar. A saját ügyében nem sok mondani való volt, mert abban halálos szünet állott be, hanem örült, hogy nyugodtan elbeszélgethet Repinnel. El kellett intéznie a két *Polinor-nővér* ügyét. A rendőrség hajlandónak mutatkozott kőhet két évi börtön után szabadon bocsájtani, minthogy rájuk semmi sem tudódott ki. Mindelelőbb jó kezeseket kellett találni, mert azt mondták, hogy a lányok egészsége erősen megrongálódott. Zina remélte, hogy Repin lesz az egyik kezes s maga talál másikat is. Azonkívül meg akarta kérni, hogy ha lehet, tudakolja meg az államügyésztől azoknak a politikai elítélteknek a sorsát, kiket titkon elszállítottak, nem tudni hová.

Az ebédlőből áthallatszott a fiatalok vig hangja s nevetése. György Krivoluzkyval vitatkozott az aktuális kérdésekről. A vitát György vezette. Andrej csak itt-ott szolt hozzá. Egész megkönnyebbült, mikor Zina befejezve összeesküvését az ügyvéddel, megjelent a küszöbön. Repin követte. — Nos hát, hogy állanak az ügyek? — fordult a vitaközökhöz. Eldöntötték már Oroszország jövőjét, vagy van még valami kétség? György homlokán megjelent a négyeszőg, még mielőtt elnyomhatta volna. Nem szerette ezt a gunyolódó hangot. Andrej ellenben egészen egyetértett az ügyvéddel. Új vendégek érkeztek; *Pudovskoff Orestes* újságíró feleségével. Erre másfél tereltek a beszélgetést. Zinához és Taniához csatlakozott, akik heves vitába látszottak elegyedni. — Segítsen kérem itt tartanom őt kissé, — fordult hozzá Zania. Csak most, amikor elment, villant meg a fiatal lány agyában az a gondolat, hogy Zina nyugalma talán mégsem a lemondás, hanem az önuralom jele. Szemrehányást tett magának érzéketlenségéért barátinője fájdalom iránt s alkalmat keresett, jóvátenni mlasztását, ámbar nem volt azzal tisztában: hogyan. — Valóban elmegy Zina? — kérdezte Andrej. — Hiszen még korán van. — Igaz. Dolgom van a *Bascow*-uton. — Hát nem végezheted holnap reggel? Tedd meg a kedvemért, maradj még kissé, — szolt Zania könyörgően s hízkelődően Zina köré fonva karjait. Zina felkacagott. Egyike volt ez azoknak a rövid nevetéseknek, amelyek főbájai voltak. A leány gondolata olyan különös volt. A *Bascow*-uton pontban féltizenegykor át kellett vennie az erőd börtönörétől a politikai foglyok leveleit, akik ott sinylödtek az egyik tömlőben. (Folytatása következik.)

ferje valahol elpusztult. A napokban, éppen a tizenhatodik évfordulón, egy ember állított be a házba, egy zsák lisztet a vállán.

— Itt a liszted, Mary, nem feledkeztem meg róla! Az eltűnt férj volt, aki akkor valami csekélység miatt megnehezelt a feleségére s világra ment és azóta szép vagyont takarított meg.

† Tintafofoltok az iskolában. A malacnak keresztelt tintafoltok egy népesebb iskolában szép számban verődnek össze egy esztendőn át. Egy berlini iskola szépírás tanítója most összeszámította, hogy egy hat osztályú elemi iskolában egy tanévben át hány tintafolt jelenik meg a kaligrafia diosdítására. E szerint hatvan első osztályú nebuló egy esztendőn át négyezerhatszázötvenhét malacal gyarapította a tintafoltok létszámát. A második osztály ötven tanulója háromezerhatszázötven tintafoltot követett el, a harmadik osztály ötven tanulója csak ezernyolcszázegyhatszötöt, a negyedik osztály ötven tanulója nyolcszázhatvanötöt, az ötödik és a hatodik osztályban már megcsappannak az írásbeli dolgozatok e nélkülözhető diszei. Az ötödik osztályban ugyanis harminc tanuló mindössze huszonhat tintafoltot csöpöptetett a penumbá, a hatodik osztály huszonöt tanulója pedig huszonkettőt. A szépírás fāradhatatlan mestere, aki a tintafoltok statisztikáját egybeállította, megjegyzi, hogy az ötödik és hatodik osztályban már dominál a tisztaság érzéke olyanannyira, hogy egy-egy tintafolt valóságos katasztrófaként hat a tanulóra. És a esorbāt minden áron ki akarván köztülni, a szerencsétlen fiuk némelykor a radirozás művészetével annyira visszaélnak, hogy ályukasztott papíron adják be a dolgozataikat.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

A kamarák pályadíja. A kereskedelmi és iparkamarák szegedi gyűlése után elhatározták, hogy évenként és egyenkint 100 írtot adnak össze oly alap javára, amelyből nagyobb tanulmányutra és közgazdasági munkára pályadíjat adnak. Az első évi összeg felét Szāvay Gyula kapta, aki kint járt a filadelfiai kongresszuson. A pályadíj másik felét a kisipar jövője tárgyában írandó munka megjutalmazására szánta. A pályamunkák beérkeztek, a bíráló-bizottság elkészült munkájával és a kamarák tegnapi gyűlésén a bírálók javaslatához képest az 500—500 korona pályadíjat Gerster Miklós iparielügyelőnek és Sugár Ignácnak, a miskolci kamara másodtitkárnak adták ki. Díszretré méltatták a Nincs veszeve semmi sors alatt jelgőjú munkát.

Az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága ma délelőtt Matlekovits Sándor elnöklete alatt ílést tartott, melyen Gelleri Mór igazgató tett előterjesztést az egyesület folyó ügyeiről. A bizottság egyéb ügyek közt tudomásul vette, hogy a kereskedelmi miniszter a tarifabizottságba az egyesület képviselőitben Thék Endre alelnököt nevezte ki, aki a kinevezést elfogadta.

Mészáros-inasiskola. Az Országos Iparegyesület mészáros- és hentes-zakosztálya a napokban dr. Horvāt János elnöklete alatt a mészáros- és hentes-tanoniskola felállításának tervezetével foglalkozott. Elnék vita után elhatározták, hogy az iskola érdekében támogatást kérnek a kereskedelmi, földmivelési és közoktatásügyi miniszterektől.

Hajózáratok beszüntetése. A Duna-gőzhajós Társaság az árufelvételt a Bécs (Nussdorf), Pozsony, Győr és Budapest állomások között való forgalomban december 21-ikén az idei hajózási évadra beszünteti.

Délgyümölcs-aukción. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnapi auktóión 22.000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el a következő árak mellett: Narancs: 180-as 6.— koronától 9.— koronáig. 200-as 4.50 koronától 6.50 koronáig. 300-as 5.50 koronától 7.50 koronáig. 360-as 6.— koronától 7.50 koronáig. Vörpiros narancs: —.— koronától —.— koronáig. Citrom: 300-as 5.50 koronától 6.50 koronáig. 360-as 6.— koronától 7.— koronáig. Mandarin: 80-as 3.50 koronától 5.— koronáig, 100-as 2.50 koronától 4.50 koronáig. A legközelebbi aukción jövő hét végén lesz, mely alkalommal 12.000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Vásároknak. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése.) A vásári hangulat a hét első napjaiban általában véve esendős volt, mert a nagyközönség most az ünnepeket közvetlenül megelőző napokon csak a feltétlen szükségletek szűk kielégítésére szorított. Beszámolva az üzlet lefolyásáról jelentjük, hogy a huszilet az elmúlt napokban változatlan árak mellett nem értett nagyobb mérvet. Jó minőségű vidéki marhahús hátulját 76—90 fillér, elejét 56—80 fillérrel adtuk minőség szerint. Borju hosszan levonas nélkül kgként 80—90 fillért jegyez. A iogyasztás sertésekben és süldőkben igen kismértű volt. Sertések a gyenge kereslet folytán kgként 72—76 filléres árkban lassan fognak. Birka mai jegyzése 40—60 fillér kilója, szopós bárányok keresettek. Pese-nye malacban nagy a kínálat ezzel szemben a kereslet minimális és az eladás az érvényben levő olcsó árak

daóra is csak vonatott. Kérjük beküldőinket, hogy malacokat, mivel ez jévi cikk oly módon adják fel címünkre, hogy azok e hó 29-én és 30-án már itt legyenek. Vadakban mozgalmas az üzletmenet: elad-tunk szarvas 60—64 fillér, dāmivadat 64—68 fillér, őzet 1.20—1.30 koronával egészen kilogrammonként. Vadsertést kilogrammonként nagyság szerint —.90—1.10 koronával értékesítettük. Szarvas tuszászorjú nyulakat nagy tételekben 250—260 koronával helyezték el. Vadszárnyasok közül fácanakakasok 7 koronával, jérce-fácánok 6—7 koronával, foglyok 2.40—2.60 koronával keltek páronkint. Fenyvesmadár csomója 1.30 kor. Tojásban mindenfelől nagyok a hozatok és ezzel szemben a vásárlási kedv nyomott; a vevők nagyobb vételektől tartózkodnak. A mai piacon prima tojásért minőség szerint 84—90 korona volt elérhető. — Vajat általában jól keresték és bevezetett tejszövetkezeti vajért nagy tételekben 230—250 korona, ismeretlen márkájúért pedig 210—230 korona, iriss természetű 160-ovaljért 160—180 korona volt elérhető. — Turó olcsó ára dacára is csak alig helyezhető el. Prima vajért libát 100—112 fillérrel jól keresték, az ár emelkedő irányzatot követ, hasonló a helyzet hízott vágott pulykában, prima árért, melynek határozottan szűkében van a piac, 1.00—1.20 koronát értünk el kilójáért minőség szerint. Jéroc-pulykát szinte szétkapkodták a vevők. E hó 21. és 22-ikére beérkezöleg minél nagyobb szállítmányokat kérünk, mert már ekkorra várjuk a karácsonyi nagy fogyasztás kezdetét. Vágott tyúk párja 2.40—2.80 koronán kelt. Az élőbaromfi-piacon a következő árak vannak érvényben: hízott pulyka 5—7 korona, sovány 4.40—5.— korona, hízott lud 8—12 korona, sovány 3.40—4.80 korona, rántani való csirke 1.—1.10 korona, sütni való 1.40—2.— korona, tyúk 1.60—2.20 korona páronkint minőség szerint. Gyümölcsből alig érkeztek egy-egy fajjalma-küldemény, míg másodrendű áruból sok van raktáron. Szőlő még mindig érkezik, fogyasztása azonban igen gyenge.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.— koronapénzben. 42.50 korona árkban. Bécsben a nyersszesz ára 41.20 korona pénzben illetve 41.80 korona árkban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székess-lővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi december 19. Készlet 1790 darab. Erkezett: 968 darab. Összesen 2758 darab. Eladatot 1677 darab. Maradt 1081 darab. Napj árak: 120—130 kilogramm súlyban 74—80 koronáig. 220—280 kilogramm súlyban 74—86 koronáig. 320—380 kigr. súlyban 76—88 K.-ig. Öreg nenéz páronkint 400—500 kilós 74—86 koronáig. Malac 50—100 kgrig 70—72 korona. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, december 19.

A buzaüzlet ma kellemes hangulatban nyílt meg és eleinte tartott, később 2½—5 fillérrel magasabb árakat fizettek. A forgalom 26.000 métermészást teit, többnyire januárra. Rozs nyugodt.

Eladatot:

Buza. Tiszavideki: 2000 mm. 79.3 k. 7 K. 82½ f., 400 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 65 f., 500 mm. 73 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 75 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 42½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 20 f., 100 mm. 76.5 k. 7 K. 32½ f., 800 mm. 72.5 k. 7 K. — f.

Pestvidéki: 200 mm. 77 k. 7 K. 62½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 77.5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 76.8 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 20 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 45 f., 150 mm. 77.5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 40 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 30 f., 150 mm. 76.5 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 30 f., 200 mm. 73-3 k. 7 K. 25 f., 2100 mm. 73-3 k. 7 K. 22½ f., 100 mm. 74.5 k. 7 K. 15 f.

Oroszházi: 1000 mm. 78.5 k. 7 K. 80 f. Raktáru: 1300 mm. 74.6 k. 7 K. — f., 1200 mm. 73 k. 7 K. 72½ f., 200 mm. 77 k. 7 K. 32½ f., 2300 mm. 74.3 k. 7 K. 20 f.

Zentai: 5500 mm. 74.8 k. 7 K. 27½ f. Szentesi: 500 mm. 77.8 k. 7 K. 57½ f. Bácskai: 600 mm. 74.6 k. 7 K. 27½ f., 250 mm. 75 k. 7 K. 10 f.

Minél három hónapra. Rozs: 200 mm. 6 K. 90 f., 1000 mm. 7 K. 10 f., 800 mm. 6 K. 85 f., 600 mm. 6 K. 90 f., 300 mm. 6 K. 85 f., 1000 mm. 7 K. — f., 200 mm. 6 K. 80 fillér. Zab: 200 mm. 5 K. 50 f. Készpénzfizetés mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti árú-és értéktörzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőségis hektoliterenkint és kilogrammonként.

B u z a s	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	75	7.35	7.81	79	7.75	7.80
..	76	7.25	7.10	80	7.70	7.85
..	77	7.20	7.05	81	—	—
..	78	7.15	7.00	82	—	—
Fehérmegyeri	75	7.15	7.26	79	7.05	7.73
..	76	7.25	7.00	80	7.25	7.85
..	77	7.60	7.00	81	—	—
..	78	7.65	7.05	82	—	—
Pestvidéki	75	7.15	7.29	79	7.05	7.65
..	76	7.25	7.05	80	7.35	7.75
..	77	7.40	7.05	81	—	—
..	78	7.45	7.00	82	—	—
Hátság	74	7.20	7.05	76	7.60	7.75
..	75	7.25	7.00	77	—	—
..	76	7.40	7.00	80	—	—
..	77	7.55	7.05	81	—	—
Bácskai	75	7.19	7.28	78	—	—
..	74	7.25	7.35	79	—	—
..	75	7.31	7.40	80	—	—
..	76	7.45	7.05	81	—	—

Egyéb gabonanezetek	Kilós	50 kilogramm ára		
		K.-tól	K.-ig	
Rozs	uj elárendő	70—72	6.85	7.08
..	uj másrendő	—	6.70	6.85
..	talánány	60—62	5.75	6.—
..	októni való	62—64	5.80	5.75
..	süfőzörső való	64—66	5.50	5.75
Zab	..	30—41	4.50	4.75
Tengeri	o bānsági	—	4.65	4.75
..	masenud	—	—	—
Repece	uj káposzta	—	—	—
..	bānsági	—	—	—
Köles	..	—	5.—	6.20

A határidőüzlet folyamán a következő kőtések történtek:

Buza áprilisra	7.44—7.45—7.47—7.48
Buza októberre	7.62—7.61—7.62—7.63
Rozs áprilisra	—
Zab áprilisra	5.63—5.64—5.65
Tengeri májusra	4.84—4.85—4.86—4.87—4.88

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.47	pénz 7.48	árú
Rozs áprilisra	7.21	7.22	”
Zab áprilisra	5.64	5.65	”
Tengeri májusra	4.87	4.88	”
Repece augusztusra	—	—	”

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza áprilisra	7.46—7.47
Buza 1901. októberre	7.62—7.63
Rozs áprilisra	7.21—7.22
Zab 1901. áprilisra	5.64—5.65
Tengeri májusra	4.87—4.88
Repece augusztusra	12.80—12.90

A budapesti értéktörzsde.

A mai értéktörzsde irányzata felette tartózkodó volt, mert az internacionális pénzpiacokról érkező hírek nem mondhatók éppen kecsesgetőknek, ezzel szemben a mi pénzpiacunk helyzete tartósan kedvező s alapos kilátás van arra, hogy a közelgő újv alkalmából még tetemesebb pénzmennyiségek fognak felszabadulni.

A zárlat kevés forgalom után nyugodtan ment végbe.

A járadékpiac tartott, a vaspiac némileg gyengébb, míg a helyiértékek meglehetősen el voltak hanyagolva.

A déli tőzsde tartózkodó maradt az egész vonalon, csak végül kerekedett fel ismét kedvező irányzat magas berlini jelentések folytán.

Járadékok tartósan igen szilárdan mozogtak s legmagasabb árban zárultak.

Helyi értékek el voltak hanyagolva. A valutapiac gyenge.

Az előtőzsde tartózkodó. Jégyzetek: Magyar hitelrészvény 678.—. Osztrák hitelrészvény 667.75—669.50. Osztrák-Magyar Államvasut 664.50—664.75 korona.

A déli tőzsde változatlan, végül javult. Jégyzetek: Magyar hitelrészvény 676.50—677.50. Osztrák hitelrészvény 666.75—669.50. Osztrák-magyar államvasuti részvény 664.50. Koronajáradék 92.40—92.52½. Közúti vasut 590.50—592.— korona.

Forgalomba került: Koronajáradék 92.50. Hazai bank 216.—. Salgótarjáni 632.—635.— korona.

Tőzsdés. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 672.50. Magyar hitelrészvény 678.50. Leszámitoló bank részvény 423.—. Rimamurányi vasműrészvény 457.—. Osztrák-Magyar államvasut 668.25. Közúti vasut részvény 593.—. Villamos vasut részvény 291.— korona.

A budapesti terménytörzsde.

A terményüzletben a szezonerő hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jégyzetek: Heremag: luerna magyar 48.—48.— korona, vörös aprószemű 53.—55.— korona, vörös erdélyi —.— korona, vörös bānsági —.— korona, középszemű 60.—63.— korona, nagyszemű 65.—68.— korona. Disznózsír: budapesti: 57.—57.50 korona, vidéki —.— korona. Táblaszalonna: légszenzáritott vidéki —.— korona, városi 423.—423.— korona, 42.—43.— korona, 3 darabos 46.—47.— korona, 42.—43.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona 120 darabos 16.—16.50 korona, 100 darabos 17.—17.50 korona, 85 darabos 14.—14.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona, 100 darabos 16.—16.50 korona, 85 darabos —.— korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.25—18.50 korona, szerbiai 16.25—16.50 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, december 19. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) A newyorki piacon uralkodó részvétlenség a fogyasztók részéről az itteni határidőüzletben is megítette hatását. Mégis a buza ára 3 fillérrel emelkedett, a rozés és a tengeri is. Egyébként búzaban némely nagyobb kőtés is történt. Kőtétek buza tavaszra 7.74—7.77, rozs tavaszra 7.62—7.63, tengeri május—júniusra 5.17—5.19 koronán. A készárú piacán is alig volt javulás észlelhető. Rozs megtartotta tegnapi árfolyamát. Zárlatkor maradtak buza tavaszra 7.65—7.62, zab tavaszra 5.91, tengeri május—júniusra 5.17 koronán.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 20-án.

Pollinó Bianchi Blanka mint vendég.

Másodszer:

Hoffmann meséi.

Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utó-játékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét írta Barbier Gyula. Fordította dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.

Személyek:

Olympia	Bianchi	Koppéliusz	Takács
Giulietta	Gábor	Dappertutto	Mihályi
Antonia	Hegedűs	Miracle	Dalnoki
Miklós	Várady	Slemil	Kiss B.
Spalanzani	Ney B.	Cochenille	Bertis
Crespel	Strósz	Pittichinaccio	
Luther	Kertész	Ferenc	
Hermann		Nathanel	
Hoffmann		Az aya hangja	

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 20-án.

Szép Ilonka

Költemény Vörösmarty Mihály-tól. Elmondja: P. Márkus Emilis.

Utána:

Éjjeli után.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Hajó Sándor.

Személyek:

Füzes Róbert	Dezso	Blanka	Hettyei
Ella	Alszeghi	Halmos Jenő	Náday B.
Nelly	Török I.	Szerepi	Horváth
Emőd	Császár	A háziur	Kőrösmezői
Mercsánky	Gyenes	Házikasszony	Vizvári M.
Paulich	Hetényi	Egy ur	Zilahi
Sárközy	Ujházi	Ejjelei alak	Faludi

Kezdete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 20-án.

A Gyurkovics-lányok.

Életkép 3 felvonásban. Irta Herzog Ferenc.

Kezdete 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 20-án.

A Rudolf Koronakereskedés Jótékony-Egyesület javára.

Biana Lujza asszony mint vendég:

Az „Arany Kakas”.

Bohózat 3 felv. Írták Blumenthal O. és Kadelburg G. Magyarosította Fái J. Béla.

Személyek:

Szikra Julis	Blaha	Klára	Kalmár P.
Fürge Antal	Hegedűs	Dr. Gyárfás	Góth
Daohalmayer	Szathmáry	Müller	Polczai
Erzi	Varsányi	Flóris	Gyongyi
Liza	Rostagni	Treszka	Gorlaci
Horváth	Gál	Körmös A.	Kazaliczky

Kezdete 7 1/2 órakor.

Rosenthal

2-ik hangversenye,

a fővárosi Vigadó nagytermében, ma csütörtökön, este 7 és fél órakor, a Vörösmarty szobor-bizottság hozzájárulásával, a Vörösmarty szobor-alap javára.

Jegyek 5, 4, 3, 2, 1 frtjával kaphatók Bárd Ferenc és Testvére zeneműkereskedéseiben, Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. szám alatt.

Babák

a legkisebttől a legnagyobbig, csak a elsőrendű minőségben

Kis síró babák 50 kr.

KERTÉSZ JENŐ

áruházában Budapest, Kertész utca 3. sz. múzeum-körút 19.

FRANCIA

alvó szemmel, hosszú, fésülhető hajjal
ctm. 26 28 30 32 34 36 38 42
frt 1.- 1.50 1.75 2.- 2.50 2.75 3.- 3.50
ctm. 46 50 54 58 64 68 72 82
frt 4 5 6 7 8 9 12 14

FRANCIA

Rembrandt, gondórhajú
ctm. 28 32 36 38 42 46 50
frt -50 -75 1.- 1.50 1.75 2.- 2.50
ctm. 54 58 64 68 72 82
frt 3.- 3.50 4.50 6.- 7.- 8.-
alvó szemmel 10 szálalékkal drágábbak
Vidéki megrendelés szigorú ellenőrzés alatt utánvéttel küldetik.

Karácsonyszerdán, délután 1 1/2 órakor a Vigadó nagytermében, a VII. ker. népkönyh. javára „Concert populaire”

Reichmann Hilgerman Bendiner

Útca 6, 4 és 2 kor. Rendező: Méry Béla zeneműkereskedés Andrássy-ut 12. Telefon.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.

FREGOLI!!

vendégjátékának rendkívüli sikere.

Ma:
„BELAMPAGÓ”.

(A gyors pincer).
1 felvonásban, 7 személy. Előadja:

Fregoli Lipót ur.

Holnap, pénteken:

„A M É H”.

Nagy opera paródia.

Szombat: „A hecsületeség”.

Vasárnap, délután 1 1/2-kor:

Fregoli vendégjátéka

mérsékelt helyarákkal.

Jegyek ezen igen érdekes vendégjátékokhoz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-1 óráig és délután 3-tól és este a pénztáránál, ugyanint Weiss A. nagytársada Károly-körút 26., útszáda Andrássy-ut 38 és 28. szám alatt egész napon át.

Fényképezési felvételek

minden árban.
Nagy díszkatalógus 60 kr. (Vételeknél az összeg visszatérítetik.)
Az éppén most jelent meg új arjegyzék ingyen.
Lechner R. (Müller Vilmos) ut. az útsz. helyszínen: szűri kávéház.
(Műasztalosság.) Bécs, Graben 31.
(Szervezeti műhelyek.)

OLCSÓ

ékszeráru eladás.

Legnépszerűbb drágakövek és legdivatosabb facon.

Dus választék briliáns boutonok, gyűrűk és karkötőkben stb.

Nászajándékok minden árban a 30 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő fővárosi ékszerésznél

Spitzer Miksánál.

Műhely és raktár:

Budapest, Károly-körút 22. sz. (Rüser-bazár) I. em. 22.

EMPIRE

Ára 450 kor. legjobb

IRÓGÉP.

Vezérlékvizsgálóság:

„Fairbanks”

méreg és gépgyár r-t.

Budapest, Andrássy-ut 14. szám.

Képviselek vidéken keresztetnek

Hölgyeim!

Nem esodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetett arccrem és piperocikkokból nehezen választanak.

Legyenek tovább is bizalommal és kísérték csak egyszerű meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur crème könyvvél 50 kr., szappan 40 kr., poudre bármily színbe 60 kr., kapható Török gyógyszer. kitűnő készpaszta vörös felrepedt kezek ellen próbátégely 35 kr. Szőriörtő biztos eredmény, próbátégely 60kr. Homlokotömítő szennazóító keltének, a redőket végképp kisimítja, darabja 1 frt 50 kr. Hajvizem pártalan! 1/4 óra alatt bármily ősz hainak eredeti szinét visszaadja, sohase lehet mosni. 2 üveg 3 frt (3 hóig elegendő). Korpa és hajhulás ellen 1 üveg 80 kr. Számos elismerő levelekkel bizonyíthatom. Utánvetni bárhova küldöm. Mandi úr, Budapest, Károly-körút 2. (Kossuth Lajos-utca sarokház.)

BRACHFELD F.

cs. és kir. udvari szállító

DOROTTYA-UTCA 7.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktáromra érkeztek:

UJDONSÁGOK!! Nyakkendők! Zsebkendők!

Selyem- és másféle harisnyák! Esőernyők és sétabotok, gyönyörű főkókkal!

Kocsikázó- és utítakarók!

Férfi bálingek és mellények!

Legfinomabb női keztyük

6 páronként dobozban!

Legújabb illatszerek, inggombok, bőrkabátok s b.

Nevezett cikkeimből

ujjonnan megnyílt fióküzletemben

IV., Kossuth Lajos-u 14. sz. a.

(a Nemzeti Kaszinóval szemben).

Nagy karácsonyi eladás!

!Rendkívül jutányos áron!

BRACHFELD F.

cs. és kir. udvari szállító.

FŐ-ÜZLET: Dorottya-utca 7. sz.

FIÓK-ÜZLET: Kossuth Lajos-utca 14.

Tisztelettel értesitem a t. c. közönséget, hogy fióküzletemet

Erssébet-körút 26. sz. alá

helyeztem át, hol ugy könyvekből, mint hangjegyekből jól felszerelt raktárral rendelkezem.

Nádor Kálmán

könyv- és zeneműkereskedő.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett

részletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

óras- és ékszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Vidékre árjegyzék bérmentve.

Zsebkönyvek. Divatos ékszerék.

Megérkeztek Serényi

óras- és ékszer-üzletében

VII., Erzsébet-körút 28. sz. I. em.

a LEGUJABB és LEGKEDVELTEBB

KARÁCSONYI ÉS ÚJEVI AJÁNDEKOK

— Telefon. —

Arany órák	Arany láncok	Divatos ékszerék	Diszes inga órák	Briliáns függők	Arany-ézüstdísz tárgyak	Elegáns dohányszelencék	Börtörkacézüstverettel
Arany gyűrűk	Arany karperecek	Briliáns melltűk	Chinai ezüst áruk	Arany kezelő gombok	Arany-ézüst botok	Pontos ébresztő órák	

Hitelképes egyéneknek részletfizetésre is.

Fióküzletek: II., Fő-ut 21. sz. és X., Jászberényi-ut 5. sz.

Olcsó árak! — 5 évi jótállás!

Vidékre képes árjegyzék ingyen.

Cukorbeteg, cukorbeteg,

hízásnak indulók, valamint csúszos betegek és vérszegénységben szenvedők részére készíti az orvosi szaktekintélyek által elismert és külföldön annyira elterjedt

Gläsern-fele ALEURONAT-kenyeret.

Gläsern-fele ALEURONAT KÉTSZERSÜLT.

Gläsern-fele ALEURONAT BISCUIT-et.

Gläsern-fele MANDULA-KENYERET.

Gläsern-fele GRAHAM-KENYÉR.

Gläsern-fele KARLSBADI kétszersült.

GLASNER MIKSA,

csász. és kir. udvari szállító,

BUDAPEST, Gyár és főúlet Király-utca 56. szám.

Az Aleuronat-készítmények naponta frissen kaphatók.

Ezen kenyerek továbbá Takács Lajos ur fűszerüzletében, Kossuth Lajos-utca 19. sz., Dobos C.

József csemegeüzletében IV., Kecskeméti-utca és Szita István ur fűszerüzletében VIII., József-körút

és Baross-utca sarkán kaphatók.

A vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 20-án.
Miss Mary Halton mint vendég.

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Írták Edward Morton. Harry Greenbank és Adrian Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.

Személyek:
George Preston Toillagi Jung-Si Rózsa G.
Poppy, leánya Bárdi G. Mi-Kui Tallian
Bobbie, fia Raskó Sza Nyiri C.
Dudley Fedák Pin-Szing Vasvári
Yen-Ho Németh Sz-Kiang Szécsi
San-Toy Halton Hu-Ju Kaposi
Osu-Li Kovács Kínai császár Ujvári
Benson Szirmai Szing-Hi Szerdahelyi

Kezdeté 7 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1900. december hó 20-án.

Velence.

Írta Desseowfy Aristid.

Kezdeté 1/28 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. december hó 20-án.

A párisi.

Vígjáték 3 felvonásban Írta Gondinet Edmund. Fordította Paulay Ede.

Személyek:

Brichanteau	Náday	Geneviève	Ligeti
Savourette	Vizvári	Pontaubertné	Lendvayné
Pontaubert	Berecsényi	Leonide	Molnár R.
Fougerolles	Pálffy	Embelline	Meszlényi
Gontran	Latabár		

Kezdeté 7 órakor.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

Die Erbschleicher.

Előzőleg:

Üsd vissza!

Cigányzene a pompásan berendezett télikertben.

A főhadnagyból lett cigányprimás.

nak ajánlotta LENGYEL MISKA népszerű népdalköltő legújabb, gyönyörű dalát. A füzet címlapján ZÖLDI MARCIKAK kiütötte sikerült fényképpel. Ára 1 ft 20 kr.

Ezen összeg ellenében bérmentesen küldöm.

Nádor Kalmán

könyv- és zeneműterjesztő
Budapest,

VII. ker., Erzsébet-körút 26. sz

Értéktőzsde

mostani hullámzásait spekuláció útján kihasználni, forduljon teljes bizalommal. „Redlich bank-igazgató.” jelké alatt Eckstein Bernát címen Budapest, Fűrdő-utca 4.

Ehrbarzongorák és pianinók!!!

Gyönyörű zongorák és pianinók kiállítása. Köztük néhány a modern (seesszós) stílusban! Látványosság! Az eismert legjobb és legfinomabb zongorák az egyedüli képviselői!

Heckenast Gusztáv

zongoraterme

IV., Gizella-tér 2. sz., Váci-utca sarkán.

Mit vegyünk karácsonyra?

Központi főraktárunknak karácsonyi kiállítására

fölvívjuk a t. közönség figyelmét. A számtalan szebbnél-szebb zenés dísz tárgyak közül a helyszűke miatt csak a következőket említhetjük föl, u. m.:

nők számára:

Zenélő varrókészlet, plüss-dobozban 6 ft 50 kr., 8, 10, 12 és 15 ft árban és följebb. Bonbonierek zenével 8, 10, 12, 14 fttől följebb, továbbá zenélő ékszer-tartó 6.— 10.— 12.— 14.—, 16.— forint és följebb.

Zenélő albumok:

gyönyörű kivitelben 7.— 8.—, 10.— 12.— 14.— 16.—, 18 ft és följebb.

Urak részére:

Dohánykészlet zenével, 14.—, 16.— 18.— 20.—, 22.—, 25.— ft és följebb. Zenélő dohányzasztal, finom ibolyaszínű fényezésű, finoman véve, nagyon szép kivitelben 22 ft. Zenélő szivarfomplom, zenekészlet mellett szivarokat kínál 14.— ft, iró-készlet zenével 10.—, 14.— 16.— 18.—, 20.—, 24 ft és följebb, zenélő névjegytábla, nikkeltől, finom kivitelben 10 ft.

Gyermekek részére:

Zenélő dob, díszes kiállítású, 1 forint 75 kr., zenélő kintorna 3 ft 50 és följebb. Intona, forgatható családi hangszer, melyen a legszebb magyar vagy bármilyen más nótát korlátlan számban el lehet játszani minden zeneismeret nélkül. Ára 10 ft. Nagyobb alaku 12 ft. A kőtalapok darabja (ércből) 30 kr.

A fent ábrázolt és nickelből készült karácsony-fálvány* ünnepeles zenekészlet mellett lassu ütemben forgatja a karácsonyfát és a szent ünnep fényét nagyban emeli. Ára kivitel szerint 21, 25, 28, 32, 40 ft.

Ariston, Phönix, Manopan, Ariosa, Intona, Sonora stb. családi hangszerek a legutjánosabb arakon kapantók.

Legújabb! Phonograph!

énekel, beszél és zenél.

15, 25, 35, 45, 100 és 150 ft. Hengerek 1 ft 50 és 2.—

Hengerek árai: sima (üres) minőség szerint 80 kr. és 1 ft, felvett " " 150 és 2 ft.

Sternberg Armin és Testvére

cs. és kir. udvari hangszergyára

BUDAPEST.

Központi főraktár: VII., Kerepesi-ut 36. Zongoratermek: Kossuth Lajos-utca 22. (Károly-körút sarkán). Zenepaleta.

Képes arjgyezők: a) harmonikáról, b) mechanikus zenésművekről és zenés dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedők, fuvolák, cimbalomok, citerák, harmoniumok, zongorák stb.-ről ingyen és bérmentve küldetk. Arjgyezőkérésnél kérjük megnevezni, hogy miféle hangszerről kívántatik az arjgyezők.

Vegyünk karácsonyi ajándékot és mit?

Vegyünk FLASNER LAJOS acéláru-üzletében **József-körút 17. szám.**

A hol legjobb minőségű beretvázeszközök, mindentéle ollók, zsebkesek, evészközök és konyhakések dus választékban kaphatók. Ugy hazai, valamint a legjobb idegen gyártmányok.

Köszörfülések és javítások villany erővel berendezett műköszöruüzletben gyorsan és jutányosan eszközöletnek.

A jog, törvény és igazság fénykorában

is tisztelettel kérem a nagyérdemű közönséget, hogy bevásárlásainál üzletem felkeresni méltóztassék, mert elvem még mindig jó minőségű árut jutányos árt kiszolgálni.

<p>Felhuzható vasut, mely magától szakad, erős pletnő, festve, darabja 1 korona.</p>	<p>Gyermekzongora 10 szöszönggel, igen csinos kivitelben, darabja 1 korona.</p>	<p>Szöröszövi hordókkal 50 kr., hozzávaló 2 éves 10 kerekű és szöszönggyel 50 kr.</p>
<p>Franzia baba, mozgású testrészel, súlymaljával és mozgató finom arccal darabja 31 ctm. 42 ctm. 60 ctm. 72 ctm. 80 kr. 1 ft. 2.50 ft. 3.95 ft</p>	<p>Elszakíthatlan képekönyv igen jó versekkel 50 kr.</p>	<p>Croant domino teljes játék 1 ft.</p>
<p>Szerszám gyermekeknek dobozban 50 kr.</p>	<p>Házi vagy vadállatok házával együtt dobozban 50 kr.</p>	<p>Laterno magika, ködfényképek, 6 különféle kappal, az egész 1 ft.</p>
<p>Bakjáték, teljes készlet 1 ft, nagyobb 1 ft 75 kr. ■■■■ Gyermek-sparherd, szép, nagy, erős kék edényekkel együtt csak 50 kr. ■■■■</p>	<p>Ugró és ugató kutya drbja 50 kr.</p>	<p>Látképes levelezőlapok album 300 képek 1 ft.</p>

— Vidékre 5 koronán felül utánvétel; 5 koronán alul csak ugy, ha az összeg előre beüldetik. Pontos és jó kiszolgálásról régi jó hírnövem kezeskedik. Számos megröndölet és látogatást tisztelettel kér

FELDMANN ANTAL versenybazára BUDAPEST VII., Kerepesi-ut 50.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarorvos (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDACSY,

v. es. és k. orv. orvos.

Electrotherapiai rendelés intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.
A legelnyagoltabb hűgycsőfolyásokat, legu-
lyosabb húgyhólyagbajokat, bujakoros sebeket,
syphilit, az énfertőzöttség utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira fel-
keltett és hatásában páratlan sikerrel

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél fehérfoylást befoc-
kondozás nélkül, a legmakacsabb bőrbetegsége-
ket, valamint ifjúkori bűnök következtében be-
állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-
jött hátgerinebajokat gyógyít a legújabb gyógy-
mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.
Rendel: délután 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
Nőknek egy mint férfinak külön be és kijárat
Kilón víztermék.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; eset-
leg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

VALÓ.

di francia különlegessé-
gek (gummi és hálhólyag,
ugyszintén összes női
övszerek) F. Bergerand
fils legihmóvesebb pá-
risi gyárostól legelőnyö-
sben beszereshetők:

POLGÁR SANDOR-nál
BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 50

Részletes képek árjegyzék
ingylen, zárt borítékban.
Ezen hirdetés beiktatása
ostent 15% engedélymny.
Kivágott: a „Budapesti
Napló”-ból.

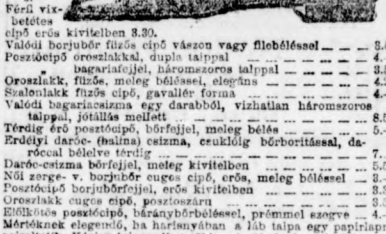
Halló!

Nem szakad már a cipőtalp!
DURATOR
Által a cipőtalp egyszerű bekenéssel
5-ször oly tartós és vízhatlan lesz.
Ára 1 és 2 korona. — Mindenütt kapható.

Főszékhely: Duratorgyár, Lipót-körút 3.

Ki akar pénzt!!!

megtekinteni, az jót előzőn vá-
sároljon Gumpán 30 kr. posta-
költséggel jár, hogy bárki
meggyőződést szerzesen a ci-
pőn jószágáról. Minden nálam
vásárolt cipőre 6 havt, újítás
vállalko, nem tetszett saját
kötészetem visszavozok
és a pénztanulón lov-
nás nélkül visszadom.
Férfi vi-
cipő egy
daraból 3.
Férfi vi-
betétes
cipő csak kivételben 3.30.
Valódi borjúbőr fűző cipő véson vagy fűzőléssel — 3.50
Posztócipő oroszakkal, dupla talppal — 4.50
barrarajjal, háromszoros talppal — 4.50
Női zerge, v. borjúbőr cipő, meleg béléssel, — 4.30
Szalonnal fűző cipő, gavallér forma — 4.
Valódi bagarizsima egy darabból, vízhatlan háromszoros
talppal, jótállás mellett — 8.50
Téridő 4/5 posztócipő, bőrfűző, meleg béléssel — 5.
Rerdői darce (halm) cetma, csuklógig bérborítással, de-
róccal bélelté téridő — 7.
Darce-cetma bőrfűző, meleg kivételben — 5.50
Női zerge, v. borjúbőr cipő, erős, meleg béléssel — 3.
Posztócipő borjúbőrű, erős kivételben — 3.30
Oroszlak cücs cipő, posztózáru — 3.50
Elsőkötés posztócipő, báránybőrbeállással, pármell szorpra — 4.
Műtöknek elemelő, ha hársnyáiban a láb talpa egy papírra
rajzoltatik. Kérjen szívesen több szaz ábrával, melyet ingyen
és bérmentve küldök.

AGULÁR DAVID fia BUDAPEST, Deak-ter 3. sz.

Gummi

Hálhólyag és gummi, elismert legjobb
francia gyártmány, eredeti párisi csomagol-
ásban tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16
korona.
Capot americans (rövid): 6, 8, 10 korona.
Párisi hőlgy öv-szívaszkák 4, 6, 8, 10,
12 korona. Női övszerek (Pely porus), Pes-
sarium oculusum, Menzina tanár sze-
rint: 5 korona, hovezőtő hozzá: 3 korona.
Diana-öv (havi kötszer) darabonként: 11 kor.
Dusan felszerelt raktár: Irrigátorok, bidék,
mindennemű suspensoriumok, valamint a
betegápoláshoz szükségesített összes
cikkek férdák és nők részére.
Szólid kiszolgálás! Olcsó árak!
Kimerítő árjegyzéket, zárt borítékban, titok-
tartás mellett, díjtalanul küld szét:
**KELETI J. orvos-sebész mű-
és kötszer-gyár**
Budapest, IV., Károlyherceg-utca 17/b.
(Alapított 1878.) Tisztelettel kériük a citare jól ügyelni!

**KELETI J. orvos-sebész mű-
és kötszer-gyár**
Budapest, IV., Károlyherceg-utca 17/b.
(Alapított 1878.) Tisztelettel kériük a citare jól ügyelni!

A nap tüze

sem ragyog fényesebben az Arkanzas gyémánt-
utántánzái. Ezen gyémánt-utántazat kizárólag ajour-
foglatban folio nélkül kapható fűlbevalók, mell-
tük, gyűrűk stb. elismert jutányos árak mellett. To-
vábbá nász és alkalmi ajándékok bronz, terra-
koth, bőr és más díszmü ujdonságokban,
MAGAZIN ARKANZAS Sterk Izsó
Budapest, Teréz-körút 10. Abbazia kávéház mellett.

Népszámlálási biztos

urak figyelmébe!!!

Az 1900. évi népszámlálás szabályozó kerosztvíveléhez szükséges utmnatód
nyuánt megjelent

A „Közigazgatási Könyvtár” 1900. évi X. száma:
Az 1900. évi népszámlálási törvény

1899: XLIII. törvény-
cikk végrehajtása.

Irta: **DR. VIZAKNAI ANTAL** —
nun. osztálytanácsos a in. kir. közp. statisztikai hivatalban.

A számlálólapok kitérésre, azok gyűjtésére, fűlvezérlására és
kezelésére vonatkozó összes szabályok gyakorlati bevezet-
ésére, az őszre hivatalos nyomtatványok és használat-
zással, a közigazgatási könyvtár kiadása mellett.
A 14-ives, nagyterjedelmű, nélkülözhetetlen könyv
— ára 1 kor. 20 fillér. — Megrendelhető
a „KOZIGAZGATASI KÖNYVTAR” kiadóhivatalánál
Országos Központi Közégi Nyomda r.-t.
Budapest, Váci-körút 51. szám
— és minden könyvkereskedésben.

Csödtömeg-eladás.

Hirdetmény.

Alfölrött, mint a vb. Newwirth és
Flesch budapesti cég csödtömeg-gond-
noka ezennel közhírré teszem, hogy az
ideiglenes csödválasztmány határozata,
illetve a csödtörvény felhatalmazása foly-
tán a nevezett cégnek

BUDAPESTEN,
VI., Szerecsen-utca 15. sz. a.

üzletében levő s a csödtörvényben 3—500.
és 615. tételeim alatt foglalt összes
árak, ugymint: minden fajta és minőségű
fejkekendők, berling kendők, külön-
böző pengésű téli kendők, zseb-
kendők, asztali készletek, ág-
és asztalterítők, selyemárak, ingek,
alós nadrágok, továbbá az üzleti beren-
dezés, ályványok; áruasztalok, egy tűz-
mentes pénzszekrény stb., stb. jóval
a beszerzési áron alul f hó 20-án
reggel 8 órakor kezdődőleg elárussítatnak.
Budapest, 1900. december hó 19-én.

Dr. Graber Gyula ügyvéd,
csödtömeg-gondnok.

Csödtömeg-eladás.

A ki jó sérvkötőt akar,

forduljon bizalommal

alanti céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyárma-
nyu sérvkötőt, haskötőt, egye-
nentartót, suspensoriumait, vala-
mint az összes betegápoláshoz
szükséges kötszereit. Készíti minden
testeknek Orthopediáit, mellá-
bakat és kezeket és minden e sz k-
mába várt kötszereket. Hivatkozom
arra, hogy számos éven át a kül-
földön, kórházakban, mint sebészeti
kötszerezés dolgoztam és munkám
a legelőndantánál a legjobbnak bi-
sognult. Sérvkötő-megrendelésnél ké-
rom a test körmértét és hogy jobb,
hai vagy kétoldali sérvkötő szükséges.
Ára egy oldalra 4 főtől 8 főtig, két
oldalra 6 főtől 10 főtig. Kizárólag
egyedül főrártár valódi francia és
szagol gummi és hálhólyag különlegessé-
gekben, tucattal 1.20 krtól 6 főtig.
Párisi óv-spongya-Batet-Spongya, totta
4 főtől 6 főtig, Pessarium oculusum
(méhvédő), hőlgyeknek nélkülözhetlen,
dírtja 1.50 frt. Megrendeléseket pon-
tosan esztől a leguagyobb dírtetés
mellett.

RADVANYI L.
sebészeti kötszer-gyáros
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 36.

Karácsonyi ajándéknak

kétségkívül igen előnyösen vásárolhat szólid és izléses

férfi- fiu- és gyermekruhát

Neumann M. cégnél

Budapest, Muzeum-körút 1.

KÁVÉT ÉS TEÁT

a létező legjobb és legfinomabb minő-
ségben igen jutányos áron küld bér-
mentve és elvámoiva a

FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
FIUMÉBŐL.

4 1/2 kg. Cuba, finom, nagyszemű kávé 6.75 frt.
4 1/2 kg. Mócca, pompás ízű, kissé erős 7.42 frt.
5 kg. remek kávékeverék:
2 kg. Soerebaja, 1 1/2 kg. Modjokerto-Jáva,
1 1/2 kg. Brabatos-Mocca 9.58 frt.
A kávéhoz csomagolható 1/4 kg. Imperial-tea 1.60 frt.

DÓCZI LAJOS

A modern magyar irodalom díszé, a
Csók, Széchy Mária, Utolsó szerelem és a magyar Faust-fordítás
pályaköszorus költőjének

összes munkái

megjelennek első végleges kiadásban.
A magyar irodalom kincsestől régtől nem garantált értéke-
sebb és szebb mű, mint az első végleges Dóczy. Kiállítás klassz-
szikus kiadása avatja és ékesévé teszi a művet a legzehebb dísz-
könyvtárnak is. Betűje külön és zedra közötti modern metszésű antik
betű, a melynek nyomását finom velin-papírron gyönyörűleg olvassni.
A végleges kiadásból megjelentek:

I. kötet. **Csók, Vigjáték** — Fűzve 4 korona. Kölve 7 korona.
II. kötet. **Goethe: Faust**, Fűzve 6 korona. Kölve 9 korona.
III. kötet. **Széchy Mária**, Történelmi színmű — Fűzve 6 korona.
Kölve 8 korona.

Egyidejűleg e három kötettel megrendelhető pompás díszkötésben:
Utolsó szerelem, Történelmi vigjáték. Kölve 6 kor. 40 fill. — **Vegyes
párók**, Társadalmi színmű. Kölve 6 kor. — **Beszélyek és vázla-
tok**, Két kötet. Kölve 12 kor. 40 fill. — **Költőmennyel**, Kölve 6 kor. 40 fill.

Megren-
delhető:
WODIANER F. ÉS FIAI (LAMPEL ROBERT) ca. és kir. udv. könyv-
kereskedésben
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 21. SZ.

